

Gemeente
Amsterdam

Toerisme MRA 2022-2023

Onderzoek en Statistiek

In opdracht van: Economische Zaken
Projectnummer: 230536
Auteur: T.Fedorova, B.Sleutjes en R.van der Groep

Bezoekadres: Weesperstraat 113-117
Telefoon: 020 251 0333
Postbus 658, 1000 AR Amsterdam
onderzoek.amsterdam.nl

Amsterdam, Mei 2023

Foto voorzijde: Weesperstraat 113, fotograaf Edwin van Eis (2016)

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	8
1 Kerncijfers MRA: omvang en ontwikkeling toerisme 2019-2022	10
1.1 Vóór corona meer dan 30 miljoen overnachtingen per jaar in MRA	10
1.2 Toerisme in 2022 nog niet geheel op het pré-corona niveau	11
2 Verblijf in hotels 2022 en 1e kwartaal 2023	13
2.1 In 2022 en 2023 meer Nederlandse gasten in hotels dan vóór corona	13
2.2 Groei langeafstand-reizen gedempt door hoge kosten	14
3 Logiesmarkt 2022 en 2023	16
3.1 Lager groeitempo hotelcapaciteit in Amsterdam en regio	16
3.2 Stijging kamerbezetting en –prijs na coronadip	17
4 Toeristisch verblijf in woningen (2022) en campings (2021)	20
4.1 Voorwaarden van toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam: vakantieverblijf, bed & breakfast en short stay	20
4.2 Verhuur woningen en kamers via platforms in Amsterdam en MRA	22
4.3 Campings en vakantieparken MRA: vraag en aanbod 2021	33
5 Banen en vestigingen in toerismesector	37
5.1 Minder vestigingen en banen in toeristische sector in 2022	37
5.2 Toerismesector dijt uit naar stadsdelen buiten Centrum	39
5.3 Meer kleine vestigingen	40
Bijlage 1 Onderliggende cijfers	41
Bijlage 2 Definities, bronnen, methode	44
Bijlage 3 Vragenlijst O&S en open antwoorden	50
Literatuur	54

Samenvatting

Omvang toerisme Amsterdam 2019-2022

Het grootste aantal toeristische bezoekers in Amsterdam was in 2019. In de statistieken worden ze gesplitst naar verblijfsbezoekers, dagbezoekers en cruisepassagiers.

Toeristisch bezoek aan Amsterdam, (afgeronde) absolute aantallen in miljoenen en jaar op jaar mutaties in procenten

	definitief					mutatie %	
	2018 X 1 M	2019 X 1 M	2020 X 1 M	2021 X 1 M	2022 X 1 M	2021-2022	2019-2022
verblijfsbezoekers*, waaronder	9,7	10,2	3,3	3,1	7,4	136**	-28**
in hotels 1)	8,6	9,2	3,0	2,9	7,0	141	-24
in woningen/kamers via platforms 2)	1,0	0,8	0,2	0,1	0,3	105	-66
op kampeer- en huisjesterreinen 1)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	37**	-10**
overnachtingen van verblijfsbezoekers	20,5	21,8	6,9	6,6	17,1	159**	-22**
in hotels 1)	16,7	18,4	5,8	5,8	15,7	172	-15
in woningen/kamers via platforms 2)	3,3	2,8	0,7	0,5	0,9	105	-66
op kampeer- en huisjesterreinen 1)	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	25**	-8**
cruisepassagiers 3)	0,8	0,7	0,0	0,1	0,5	473**	-35**
unieke dagbezoekers 4)	11,2	11,3	5,0	5,6	13,0	131	15**
dagbezoekers 4)	24,8	24,1	12,3	12,8	23,9	87	-1**

* exclusief verblijf in jachthavens op passantenplekken (ca. 79.000 overnachtingen. Bron: Waterrecreatie BV.)

** Prognose O&S (Bezoekersprognose 2023-2025, april 2023).

1) Bron: CBS (StatLine, maatwerk).

2) Schatting O&S op basis van data Wonen. Deze schatting is inclusief Airbnb en andere platforms. Exacte overlap met hotelovernachtingen is onbekend.

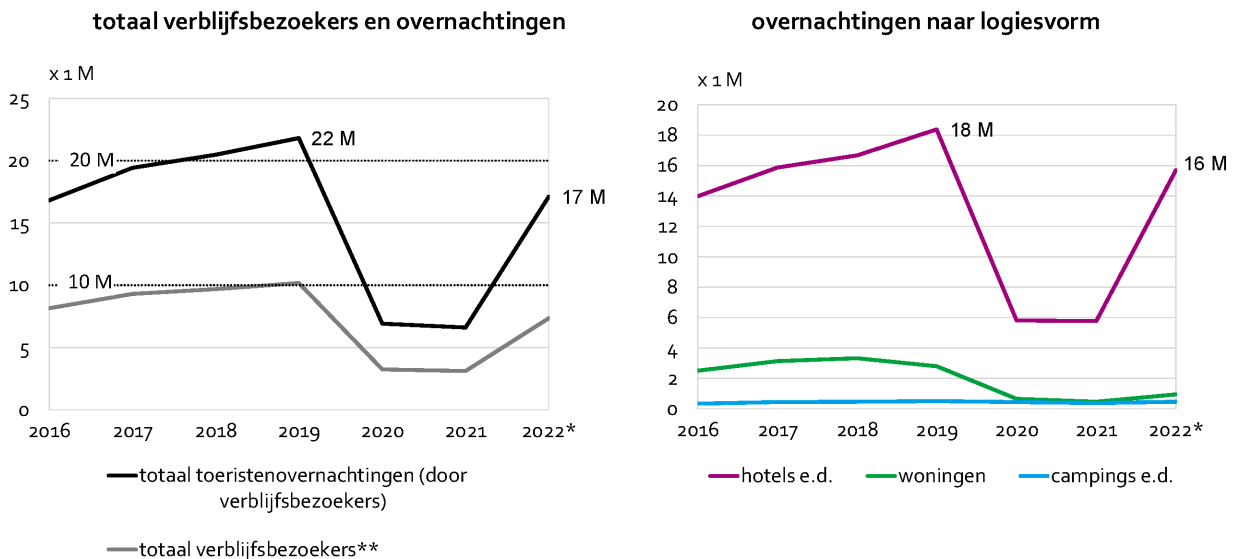
3) Bron: ACP. Aantal overnachtingen onbekend: passagiers kunnen overnachten op cruiseschip of in hotel of doorreizen naar een andere bestemming. De cijfers voor 2022 zijn een schatting van O&S op basis van internationale verwachtingen.

4) Schatting O&S op basis van verschillende bronnen, o.a. NBTC, CBS, DEStatis, StatBel.

- **20 mln. unieke bezoekers in 2022:** Amsterdam had in 2022 naar schatting 13 miljoen unieke dagbezoekers en 7,4 miljoen verblijfsbezoekers. De bezoekerscijfers betreffen bezoekers met een toeristisch motief, zoals vakantiegangers, congres-bezoekers en dagjesmensen (exclusief forensen). De cijfers over de cruisepassagiers en het verblijf op campings in 2022 zijn nog niet beschikbaar. Volgens de prognose van O&S bedroeg het aantal cruisepassagiers in 2022 circa 0,5 miljoen en het aantal campinggasten circa 0,1 miljoen. Zowel het dag- als verblijfbezoek is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2021. Tegelijkertijd lag het verblijfsbezoek in 2022 28% onder het pre-corona niveau. Het aantal unieke dagbezoekers lag in 2022 boven het pre-corona niveau.

- **17 mln. overnachtingen** : De verblijfsbezoekers bleven gemiddeld 2 tot 4 nachten in Amsterdam en zorgden in 2022 voor ruim 17 miljoen overnachtingen, 22% minder dan in 2019. De meeste overnachtingen vonden plaats in hotels en hostels (16 miljoen in 2022).
- **24 mln. dagbezoeken** : De 13 miljoen dagbezoekers hebben in totaal 24 miljoen dagbezoeken aan Amsterdam gebracht. Voor een groot deel zijn dit toeristische bezoeken van de regio inwoners, maar ook de bezoeken van de buitenlandse toeristen die buiten Amsterdam verblijven en de stad als dagjesmensen aandoen. In 2022 lag het aantal dagbezoeken bijna op het pre-coronaniveau.
- Het aantal cruisepassagiers in 2022 is nog niet bekend gemaakt door ACP. Volgens een schatting van O&S (op basis van de data van Oxford Economics) lag het aantal passagiers ruim eenderde onder het niveau van 2019.

Het aantal verblijfstoeristen en toeristenovernachtingen in Amsterdam

datbronnen: CBS/NBTC/Wonen/bewerking O&S

* voorlopige cijfers ** een verblijfsbezoeker verblijft gemiddeld 2-4 nachten in Amsterdam

Capaciteit overnachtingsmogelijkheden Amsterdam 2019-2022

Overnachtingsmogelijkheden voor toeristen in Amsterdam zijn hotels en vergelijkbare logiesaccommodaties, woningen die bijvoorbeeld via online platforms aan toeristen worden verhuurd en campings en vakantieparken die passantenplekken aanbieden.

41.000 kamers in hotels en vergelijkbare accommodaties : de capaciteit van de Amsterdamse hotels, hostels en appartementenhotels bedraagt circa 41.000 kamers en 91.000 bedden. Vergeleken met 2019 is deze capaciteit met meer dan 10% toegenomen, maar in het afgelopen jaar ligt het groeitempo lager dan in de periode daarvoor.

Minder dan 10.000 listings van woningen en kamers : Het aanbod van woonruimte aan toeristen wordt gereguleerd door het stapsgewijs invoeren van het meldplicht,

vergunningplicht en registratieplicht en neemt elk jaar af. Deze capaciteit wordt geschat op basis van het aantal listings aangeboden op Airbnb (en andere platforms).

Ruim 8.000 passantenplaatsen op campings e.d.: De capaciteit van campings, vakantieparken en huisjesterreinen in Amsterdam blijft door de jaren variëren rond de 7.000-8.000 en is voor een deel seizoensgebonden.

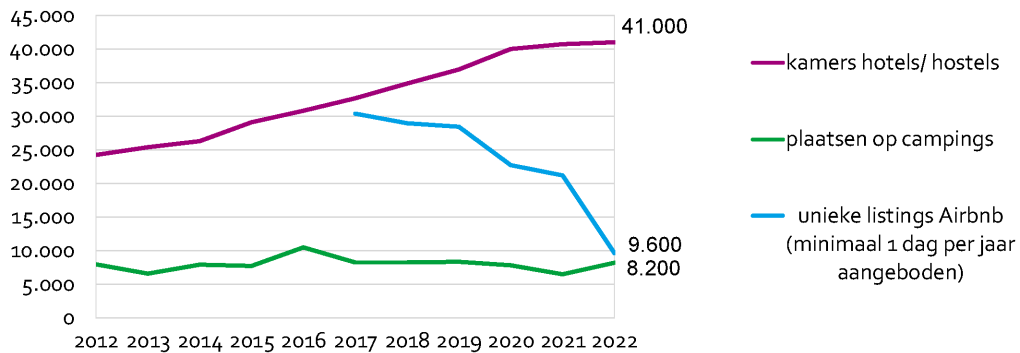
Capaciteit overnachtingsmogelijkheden Amsterdam, (afgeronde) absolute aantallen en jaar op jaar mutaties in procenten

	aantallen					mutatie %	
	2018	2019	2020	2021	2022	2021-2022	2019-2022
hotels, hostels en vergelijkbare logiesaccommodaties 1)							
kamers	35.000	37.000	40.000	40.700	41.000	1	11
bedden	77.000	81.500	88.000	89.500	91.000	2	12
woningen en kamers aangeboden op Airbnb 2)							
aantal listings	28.900	28.400	22.700	21.100	9.600	-55	-66
campings, vakantieparken, huisjesterreinen e.d. 1)							
aantal plaatsen	8.200	8.300	7.800	6.500	8.200	26	-1

1) Bron: O&S

2) Bron: Wonen/bewerking O&S

Aanbod hotelkamers, listings en campingplaatsen

datbronnen: O&S/Wonen/CBS

Inleiding

Onderzoek en Statistiek (O&S) monitort toerismeontwikkelingen in Amsterdam en de regio en rapporteert hierover aan Economische Zaken.

O&S houdt de toerismestatistieken in de MRA al vele jaren bij, vult ze waar mogelijk aan met de maatwerk cijfers uit andere databronnen en brengt de ontwikkelingen op het gebied van vraag en aanbod, overnachtingsbeleid, werkgelegenheid en duurzaamheid in toerisme in kaart.

Het eindresultaat is het totaalbeeld van het toerisme in Amsterdam in de periode 2019-2022* (2022* voorlopige cijfers)¹. Waar mogelijk worden de ontwikkelingen in Amsterdam vergeleken met die in de rest van de MRA en Nederland.

In deze rapportage geven we ook de eerste doorkijk naar het toerismevolume in 2023.

Naarmate er meer MRA-cijfers beschikbaar komen, worden ze ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#), het [Dossier MRA](#) en het [Dossier Toerisme](#) op de website van O&S.

Definitie toerisme

Toerisme wordt internationaal gedefinieerd als 'activiteiten van personen buiten hun normale omgeving voor ontspanning of zaken waarvoor niet betaald wordt vanuit de bezochte plaats'. In Nederland gelden daarnaast aanvullende criteria dat toeristische bezoeken langer dan twee uur, maar korter dan één jaar duren (De Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard 2030).

Beleid ten aanzien van toeristisch verblijf

De meeste overnachtingen in Amsterdam vinden plaats in hotels en vergelijkbare accommodaties. Andere overnachtingsmogelijkheden in de stad zijn kampeerterreinen, particuliere vakantieverhuurwoningen en kamers in woningen die worden verhuurd als B&B. Met betrekking tot hotels en vergelijkbare accommodaties voert Amsterdam sinds 2017 een restrictief overnachtingsbeleid waarin vestigingsvoorwaarden zijn vastgelegd en die in 2021 zijn aangescherpt. Het gebied waar geen hotelontwikkeling meer mogelijk is, is vergroot ('nee' gebied) en de aanpak is uitgebreid met de inzet van het erfpachtinstrument.

Particuliere vakantieverhuur van woningen en verhuur van kamers in woningen (B&B) vallen onder andere beleidsvoorwaarden, die sinds 2017 stapsgewijs zijn aangescherpt.

Indicatoren en databronnen

Ten behoeve van het gemeentelijke beleid op het gebied van toerisme maakt O&S statistieken op niveau van de gemeente Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam. Waar mogelijk wordt uitgegaan van de definities en cijfers van het CBS. Ontbrekende registraties zijn aangevuld met de maatwerk cijfers van CBS, NBTC, Sweco/Universiteit Utrecht en gegevens van onder andere Port of Amsterdam, Waterrecreatie BV, Kamer van Koophandel en MasterCard.

¹ Op het moment van deze publicatie zijn nog niet alle regionale statistieken voor 2021 en 2022 beschikbaar. De meeste toerismecijfers voor Amsterdam zijn beschikbaar tot 2023 en worden in het vervolg van deze publicatie toegelicht. De CBS cijfers over de overige MRA deelregio's zijn beschikbaar tot oktober 2022. De overige MRA cijfers zijn beschikbaar tot 2021.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staan de kerncijfers van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) centraal. Hier wordt aandacht besteed aan het totaal beeld van de toerismeontwikkelingen na het opheffen van de coronamaatregelen.

In het tweede hoofdstuk wordt ingezoomd op de toerismeontwikkelingen in Amsterdam. Het hotelaanbod in de MRA staat centraal in hoofdstuk drie: het aantal hotels, kamers en bedden. Hier wordt ook gerapporteerd over de bezettingsgraden van hotels.

Het vierde hoofdstuk beschrijft het toeristisch verblijf in woningen, op campings en in havens. Het vijfde hoofdstuk gaat over verschillende branches die geassocieerd worden met het toerisme en samen tot de toeristische sector worden gerekend.

Meer gedetailleerde cijfers, methode en definities zijn te vinden in de bijlagen.

1 Kerncijfers MRA: omvang en ontwikkeling toerisme 2019-2022

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) werkt vanuit een gezamenlijke Strategische Agenda Toerisme waarvan Amsterdam een onderdeel is. Om de ontwikkeling van toerisme inzichtelijk te maken verzamelt O&S statistieken voor zover mogelijk op niveau van de MRA. Op het moment van deze publicatie zijn nog niet alle regionale statistieken voor 2021 en 2022 beschikbaar. Hierdoor is de analyse van de post-corona ontwikkelingen van de MRA slechts in beperkte mate mogelijk. De meeste toerismecijfers voor Amsterdam zijn beschikbaar tot 2023 en worden in het vervolg van deze publicatie toegelicht.

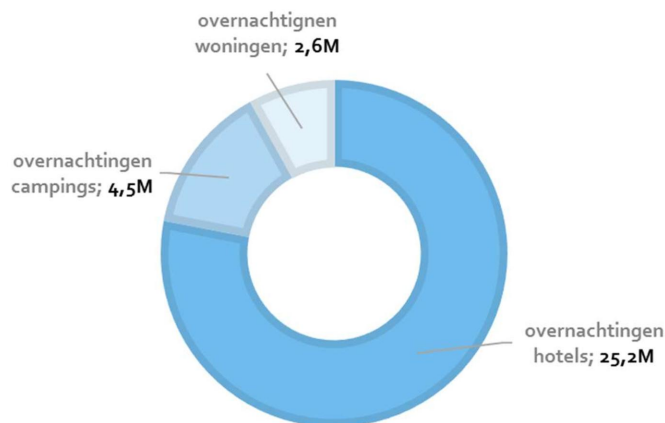
Actuele cijfers MRA. Naarmate de MRA-cijfers beschikbaar komen, worden ze ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

Definities en bronnen. Hoe de gepresenteerde cijfers tot stand zijn gekomen is te vinden in Bijlage 2 van dit rapport en op de website onderzoek.amsterdam.nl.

1.1 Vóór corona meer dan 30 miljoen overnachtingen per jaar in MRA

Het grootste aantal toeristenovernachtingen in de MRA tot nu toe was in 2019. In dat jaar waren er 25,2 miljoen hotelovernachtingen, 4,5 miljoen campingovernachtingen en - naar schatting - 2,6 miljoen gereserveerde nachten in woningen (zie figuur 1.1a). Een relatief groot deel van de overnachtingen in de MRA vindt plaats in Amsterdam: 73% van de overnachtingen in hotels en woningen en 11% van de campingovernachtingen.

Figuur 1.1a Totaal aantal overnachtingen in de MRA, 2019

Bron: CBS/Sweco/Universiteit Utrecht

Kenmerkend voor de MRA is dat de meeste overnachtingen hier plaats vinden in hotels, voornamelijk in Amsterdam en Haarlemmermeer. Buiten de grote steden vinden er relatief veel

overnachtingen plaats op campings en in vakantieparken (zie tabel 1.1b). In de rest van Nederland accommoderen campings en vakantieparken de meeste overnachtingen.

Tabel 1.1b Totaal aantal overnachtingen in Nederland, MRA en Amsterdam, 2019

	overnachtingen naar logiesvorm		
	hotels/ hostels	campings/ vakantieparken	woningen*
	X 1 M	X 1 M	x 1 M
Nederland	54,4	69,0	7,6
MRA totaal, waarvan	25,2	4,5	2,6
Amsterdam	18,4	0,5	1,9 ²
Haarlemmermeer	3,2	.	0,1
overige MRA gemeenten	3,6	4,0	0,6

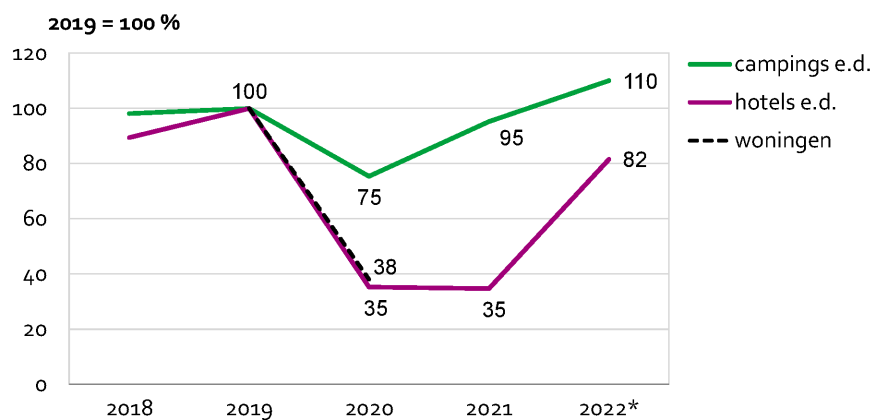
* het aantal gereserveerde nachten in woningen houdt geen rekening met de groepsgrootte

Bron: CBS/Sweco/Universiteit Utrecht

1.2 Toerisme in 2022 nog niet geheel op het pré-corona niveau

Tijdens de periode 2020-2021 is het aantal toeristische reizen wereldwijd, zo ook in de MRA en Amsterdam, gedaald als gevolg van de coronacrisis. Het toerisme in grote steden was harder geraakt door corona dan in landelijke gebieden. Dit is onder andere te zien aan een relatief kleinere daling van het aantal campingovernachtingen in vergelijking met de hotelovernachtingen (zie figuur 1.2).

Figuur 1.2 Ontwikkeling van het aantal overnachtingen in hotels en campings per jaar, MRA 2019=100%

* periode januari-september 2022 (voorlopige cijfers) t.o.v. zelfde periode 2019

Bron: CBS/ Sweco/Universiteit Utrecht

De ingestelde coronarestricties hadden grote invloed op de verschuivingen in bezoekmotieven en accommodatiekeuzen. In de loop van 2022 worden coronarestricties opgeheven en veert het

² Dit aantal is indicatief en is bedoeld voor de vergelijking met de rest van de MRA. De cijfers van Sweco/Universiteit Utrecht zijn volgens een andere methode berekend dan het aantal overnachtingen via online platforms in de gemeente Amsterdam in hoofdstuk 4 (zie Bijlage 2, paragraaf Methode).

toerisme terug. De nu nog voorlopige MRA-cijfers tot en met september 2022 laten zien dat het verblijf op campings en in vakantieparken in 2022 is gestegen boven het pre-corona niveau. Het verblijf in hotels ligt voorlopig 18% onder het niveau van 2019.

2 Verblijf in hotels 2022 en 1^e kwartaal 2023

Hotelovernachtingen zijn een belangrijke graadmeter van de ontwikkelingen van de bezoekerseconomie in steden. In dit hoofdstuk staan hotelovernachtingen in Amsterdam centraal. De cijfers zijn verzameld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en bewerkt door O&S. Omdat de CBS toerismestatistieken nog niet op alle regionale niveaus beschikbaar zijn, is de vergelijking met de MRA-regio's beperkt mogelijk. De actuele MRA-cijfers worden later ontsloten via het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

2.1 In 2022 en 2023 meer Nederlandse gasten in hotels dan vóór corona

In 2022 waren er 15,7 miljoen hotelovernachtingen in Amsterdam, 172% meer dan in 2021 en tegelijkertijd 15% minder dan in het pre-coronajaar 2019 (zie tabel 2.1a). Ter vergelijking: in heel Nederland waren er 70% meer hotelovernachtingen dan in 2021 en 3% minder dan in 2019. In de eerste drie maanden van 2023 ligt het aantal hotelovernachtingen in Amsterdam rond het pre-corona niveau en in heel Nederland boven het pre-corona niveau (zie tabel 2.1b en figuur 2.2).

De bezoekersmix speelt een sleutelrol voor het groeitempo in de post-coronaperiode. De toerismegroei in 2022 wordt aangedreven door de bezoekers uit Nederland en een aantal buurlanden, terwijl het langeafstand-toerisme later en langzamer op gang komt (lees meer hierover in paragraaf 2.2). In Amsterdam en Haarlemmermeer – de twee gemeenten die het sterkst georiënteerd zijn op de langeafstand-reizigers (vanwege de rol van Schiphol) – groeit het totaal aantal hotelovernachtingen in 2022 en het begin van 2023 relatief langzamer dan in de rest van Nederland.

Tabel 2.1a Hotelovernachtingen naar herkomstland gasten, 2019-2022

	overnachtingen 2022* (abs.)			mutatie t.o.v. 2021 (%)			mutatie t.o.v. 2019 (%)		
	totaal	Nederlanders	buitenlanders	totaal	Nederlanders	buitenlanders	totaal	Nederlanders	buitenlanders
Amsterdam	15.693.000	3.093.000	12.600.000	172	61	227	-15	7	-19
Haarlemmermeer	2.400.000	1.007.000	1.393.000	151	117	183	-24	-13	-30
Nederland	52.535.000	27.219.000	25.317.000	70	25	180	-3	12	-16

Tabel 2.1b Hotelovernachtingen naar herkomstland gasten, 2019-2023 (januari-maart)**

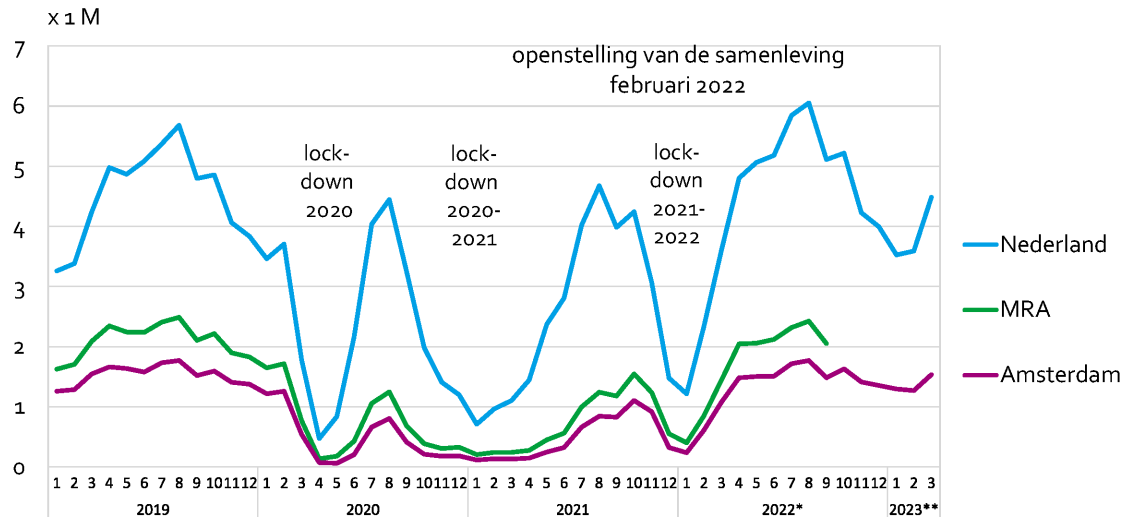
	overnachtingen jan-mrt 2023** (abs.)			mutatie t.o.v. jan-mrt 2022* (%)			mutatie t.o.v. jan-mrt 2019 (%)		
	totaal	Nederlanders	buitenlanders	totaal	Nederlanders	buitenlanders	totaal	Nederlanders	buitenlanders
Amsterdam	4.096.000	822.000	3.274.000	113	59	133	0,2	24	-4
Haarlemmermeer	617.000	267.000	350.000	96	82	108	-7	5	-14
Nederland	11.606.000	5.803.000	5.803.000	61	33	105	7	19	-3

* nader voorlopige cijfers ** voorlopige cijfers

Bron: CBS

Normaliter hangt het toerismevolume samen met seizoenen, feestdagen en vakanties, maar in de periode 2020-2022 neemt het activiteitsniveau en het toeristische verkeer sterk af als gevolg van lockdowns en andere contactbeperkingen. In februari van 2022 werden de meeste coronarestricties in Nederland opgeheven. Vanaf dat moment veert het toerisme terug zowel in de MRA, als in de rest van Nederland (zie figuur 2.2). In Amsterdam ligt het totaal aantal hotelovernachtingen vanaf juli 2022 op het pre-corona niveau of net daarboven.

Figuur 2.2 Aantal hotelovernachtingen in Nederland, MRA en Amsterdam per maand, 2019-2023**

* nader voorlopige cijfers (MRA-cijfers beschikbaar tot en met september 2022) ** voorlopige cijfers Bron: CBS

2.2 Groei langeafstand-reizen gedempt door hoge kosten

Tijdens de coronaperiode vond er een verschuiving plaats in het type toerist dat Amsterdam bezocht, zowel qua motief als vervoer.³ Buiten de EU golden andere reisadviezen en regels, waardoor het reizen naar Amsterdam niet mogelijk of minder aantrekkelijk werd (o.a. voor de Verenigde Staten, Australië, Groot-Brittannië, China). Na het opheffen van de coronabeperkingen in februari 2022 is de bezoekersmix in Amsterdam opnieuw aan het veranderen.

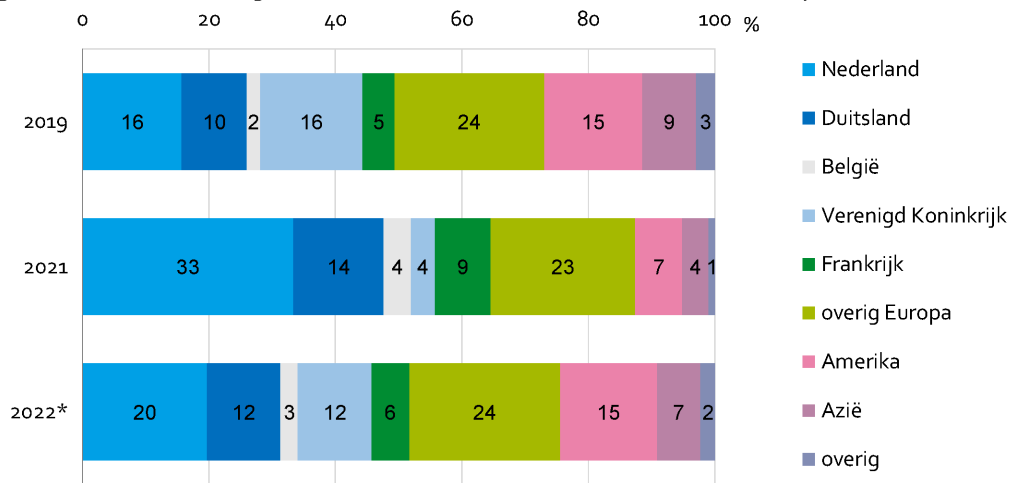
- De meeste overnachtingen in de Amsterdamse hotels zijn van buitenlandse bezoekers. Van alle hotelovernachtingen in 2019 betrof het 84% buitenlandse gasten en 16% Nederlandse. In 2021 ging het om relatief minder buitenlandse gasten (67%) en meer Nederlandse (33%, zie figuur 2.3). In 2022 was het aandeel hotelovernachtingen van buitenlandse gasten 80% en van Nederlandse gasten 20%.
- Tijdens de coronaperiode nam het aandeel hotelovernachtingen van gasten van buiten Europa sterk af. Enkele verklaringen hiervoor waren de strenge 'zero covid-strategie' die landen als Australië en China voerden en het EU-inreisverbod voor sommige niet-Europese landen. De meeste hotelovernachtingen in 2021 waren geboekt door Nederlanders, Duitsers en Fransen.
- In de post-corona periode neemt het aantal hotelovernachtingen door Nederlanders, Belgen, Fransen en Duitsers als eerste toe. In het begin van 2023 ligt het aantal

³ CBS, Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2021, oktober 2021

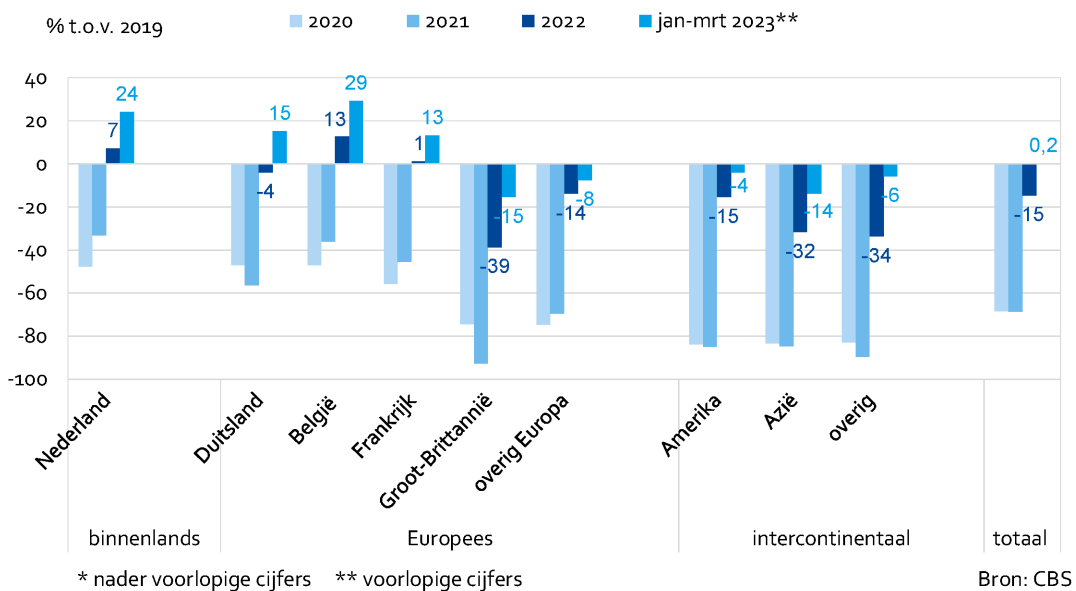
overnachtingen door toeristen uit deze vier landen boven het niveau van 2019 (zie figuur 2.4). Ook veert het toerisme uit Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en Azië terug, maar in een lager tempo dan het toerisme uit de buurlanden.

- Een vergelijkbare ontwikkeling is wereldwijd te zien. Oxford Economics verklaart deze ontwikkeling door de gestegen reiskosten.⁴ Onder andere hebben de hogere brandstofprijzen een groter effect op de middellange- en langeafstandsreizen dan op het toerisme op korte afstand. Ondanks de hoge kosten kan er in 2023 een toeristische groei worden verwacht als gevolg van de inhaalvraag naar leisure en uitgaan en dankzij de opgebouwde besparingen in de coronatijd.

Figuur 2.3 Hotelovernachtingen naar land van herkomst, Amsterdam 2019-2022* (in procenten van totaal)

Figuur 2.4 Hotelovernachtingen in Amsterdam naar herkomstland (regio) t.o.v. 2019 (procenten)

⁴ Oxford Economics, [Global Tourism Outlook in 2023](#), December 2022.

3 Logiesmarkt 2022 en 2023

In dit hoofdstuk staat het hotelaanbod in de MRA centraal: het aantal hotels, kamers en bedden en de kamerbezetting en prijs. Het woord 'hotels' wordt hier gebruikt als verzamelnaam voor hotels en andere logiesaccommodaties met een vergelijkbare dienstverlening en minimaal vijf bedden, waaronder hostels, boerenkamers, pensions en appartementenhotels.⁵ Meer actuele en gedetailleerde cijfers en informatie over de databronnen, methode en definities staat in bijlage 1 en 2 van dit rapport en online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

3.1 Lager groeitempo hotelcapaciteit in Amsterdam en regio

MRA telt medio 2022 afgerond 58.700 kamers en 129.500 bedden in hotels en vergelijkbare accommodaties (zie tabel 3.1a).⁶ Dit is 40% van de landelijke kamer- en beddenscapaciteit.⁷ Ten opzichte van medio 2021 nam de kamer- en beddenscapaciteit in de MRA met 0,4% toe en de beddenscapaciteit met 2% toe, vergelijkbaar met de landelijke toename. Dit is minder snel dan in 2019-2020 (+7%). De voorlopige cijfers op 1 januari 2023 laten de ontwikkelingen tussen juli 2022 en januari 2023 zien. Hierin zijn de enquêtegegevens in het begin van 2023 verwerkt (zie tabel 3.1b).

Tabel 3.1a Hotelcapaciteit Metropoolregio Amsterdam en Nederland

	juli 2021			juli 2022			mutatie 2021-2022 (abs.)		mutatie (%)	
	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden	kamers	bedden	kamers	bedden
totaal Nederland	4.044	147.398	322.363	4.254	149.289	327.449	1.891	5.086	1	2
totaal MRA, waaronder	844	58.424	127.335	851	58.679	129.452	255	2.117	0	2
Amsterdam (incl. Weesp)	544	40.681	89.517	541	40.961	90.912	280	1.395	1	2
overig MRA-regio	300	17.743	37.818	310	17.718	38.540	-25	722	0	2

Tabel 3.1b Hotelcapaciteit Metropoolregio Amsterdam en Nederland

	juli 2022			januari 2023*			mutatie 2022-2023* (abs.)		mutatie* (%)	
	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden	kamers	bedden	kamers	bedden
totaal Nederland	4.254	149.289	327.449	3.945	149.188	322.699	-101	-4.750	0	-1
totaal MRA, waaronder	851	58.679	129.452	851	59.211	130.641	532	1.189	1	1
Amsterdam (incl. Weesp)	541	40.961	90.912	541	41.204	91.560	243	648	1	1
overig MRA-regio	310	17.718	38.540	310	18.007	39.081	289	541	2	1

* Het gaat hier om de vergelijking van de standgegevens op 1 juli 2022 en 1 januari 2023

Bron: CBS/O&S

⁵ O&S volgt de landelijke definitie van logiesaccommodaties van het CBS <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/logiesaccommodaties>

⁶ Gemeten op 1 juli van 2022 door O&S. Tijdelijke hotelsluitingen i.v.m. corona niet meegerekend.

⁷ Bron: CBS, juli 2022.

Hieronder volgt een beknopte analyse van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Meer gedetailleerde cijfers op niveau van stadsdelen/gemeenten zijn te vinden in Bijlage 1.

- **Amsterdam 2021-2022** : 70% van de hotelkamers en -bedden in de MRA is in Amsterdam. Medio 2022 ging het om 541 logiesaccommodaties, bijna 41.000 kamers en 91.000 bedden (zie tabel 3.1a).⁸ Ten opzichte van medio 2021 nam de kamer capaciteit met 1% toe en - en de bedden capaciteit met 2% toe, relatief minder snel dan voorheen (2019-2020 +8%). In absolute zin zijn er tussen juli 2021 en juli 2022 per saldo 280 kamers en 1.395 bedden bijgekomen⁹, voor een groot deel door de opening van twee hotels in Noord (Tribe Amsterdam City en Mercure Amsterdam North Station).
- **Amsterdam januari 2023** : Op 1 januari 2023 telt Amsterdam afgerond 41.200 kamers en 91.600 bedden (voorlopige cijfers), per saldo 243 kamers en 648 bedden meer dan in juli 2022 (zie tabel 3.1b). In deze periode zijn er nieuwe hotels gerealiseerd (Grand Boutique Hotel Maurits At The Park in Oost en Boutique Hotel in Weesp). Tegelijkertijd geven sommige accommodaties aan dat ze permanent of tijdelijk zijn gesloten of momenteel een andere functie hebben (bijvoorbeeld, als noodopvang vluchtelingen).
- **MRA-regio 2021-2022** : De MRA-regio (exclusief Amsterdam en Weesp) telt medio 2022 310 logiesaccommodaties met in totaal 17.700 kamers en 38.500 bedden. De meeste accommodaties bevinden zich in de gemeenten Haarlemmermeer en Amstelveen (deelregio Amstel Meerlanden), Haarlem en Zandvoort (deelregio Zuid Kennemerland), Zaanstad (deelregio Zaanstreek Waterland) en Almere (deelregio Almere Lelystad). In de periode 2021-2022 is de capaciteit van de regio toegenomen in absolute zin met 25 kamers en 722 bedden, in relatieve zin met 1% respectievelijk 2%. Dit is relatief minder snel dan voorheen (2019-2020 +4%). De toename tussen 2021 en 2022 komt door de realisatie van één grootschalig hotel bij Schiphol (IntercityHotel Amsterdam Airport) en meerdere kleinere accommodaties in onder andere Purmerend, Diemen, Zandvoort en Hilversum. Tegelijkertijd waren er meerdere accommodaties permanent gesloten in onder andere Almere, Hilversum en IJmond.
- **MRA-regio januari 2023** : Op 1 januari 2023 telt de MRA-regio (exclusief Amsterdam en Weesp) afgerond 18.000 kamers en 39.100 bedden, per saldo 289 kamers en 541 bedden meer dan in juli 2022. In deze periode zijn er enkele hotels gerealiseerd, waaronder in Hilversum (Van der Valk Hotel De Witte Bergen) en Lelystad (Van der Valk Hotel Lelystad). Net als in Amsterdam geven meerdere accommodaties aan dat ze gesloten zijn of tijdelijk een andere functie hebben (bijvoorbeeld, als noodopvang vluchtelingen). Landelijk is er een afname te zien van het aantal kamers en bedden in het begin van 2023, mogelijk om dezelfde redenen.

3.2 Stijging kamerbezetting en –prijs na coronadip

Tabel 3.2 laat de kamerbezetting en -prijs per (ster)segment¹⁰ in de MRA zien. Gegevens van afzonderlijke sterklassen zijn in de bijlage te vinden. De kamerbezetting laat het percentage bezette kamers ten opzichte van het totaal aantal kamers per jaar zien. Dit is een indicatie van de vraag naar een bepaald segment en/of locatie. De kamerprijzen in tabel 3.2 geven een indicatie

⁸ Volgens de gemeente-indeling van 2023, waarin de gemeenten Amsterdam en Weesp één gemeente vormen.

⁹ Voor een deel betreft dit administratieve correcties die worden doorgevoerd na de jaarlijkse hotelenquête. In 2022 hebben sommige hotels doorgegeven dat ze meer bedden hadden dan bij O&S bekend was.

¹⁰ In deze rapportage wordt uitgegaan van de vrijwillige deelname aan de sterclassificatie.

van het prijsniveau van elk jaar. Hierbij vergelijken we de gemiddelde prijzen van een tweepersoons kamer per nacht (inclusief btw en exclusief toeristenbelasting).

- Zowel in Amsterdam (70%) als in de regio (63%) is de kamerbezetting in 2022 toegenomen na de coronadip, maar is lager dan in het pre-coronajaar 2019. In 2021 was de kamerbezetting in Amsterdam (31%) lager dan in de regio (40%). In 2022 steeg de kamerbezetting in Amsterdam boven het regionale niveau. De grootste vraag in Amsterdam was naar het middensegment (kamerbezetting 74%) en het stadscentrum (kamerbezetting 75%). Buiten Amsterdam was er relatief veel vraag naar het luxe segment (kamerbezetting 72%).
- In 2022 zijn de kamerprijzen gestegen boven het pre-corona niveau. Relatief de grootste prijsstijging is te zien in het luxe segment zowel in Amsterdam als in de regio. Gezien de inflatiedruk en de gestegen personeelskosten was een verhoging van de kamerprijzen in 2022 te verwachten. Daarnaast spelen de bezettingsgraden een rol bij het kiezen van een prijsstrategie: hoe hoger de bezetting is, hoe exclusiever de resterende beschikbare kamers zijn. Met een kleiner aanbod komt een hogere waarde.¹¹

Tabel 3.2 Kamerbezetting en kamerprijs* in hotels naar segment**

	kamerbezetting (%)				kamerprijs* (€ per nacht)			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Amsterdam								
gemiddeld	84	26	31	70	135	96	108	164
laag segment** (0-2 sterren)	81	23	29	66	115	75	86	121
midden segment (3 sterren)	89	28	33	74	115	74	82	134
luxe segment (4-5 sterren)	84	27	32	70	186	146	163	236
locatie in Centrum	83	25	31	75	154	112	124	187
locatie buiten Centrum	85	26	31	65	114	80	86	136
overig MRA-regio								
gemiddeld	69	30	40	63	107	87	94	115
laag segment** (0-2 sterren)	64	27	39	59	114	88	95	111
midden segment (3 sterren)	69	25	37	61	95	72	95	108
luxe segment (4 sterren)	74	42	47	72	108	105	96	127

* Kamerprijzen incl. 9% btw en excl. gemeentelijke toeristenbelasting

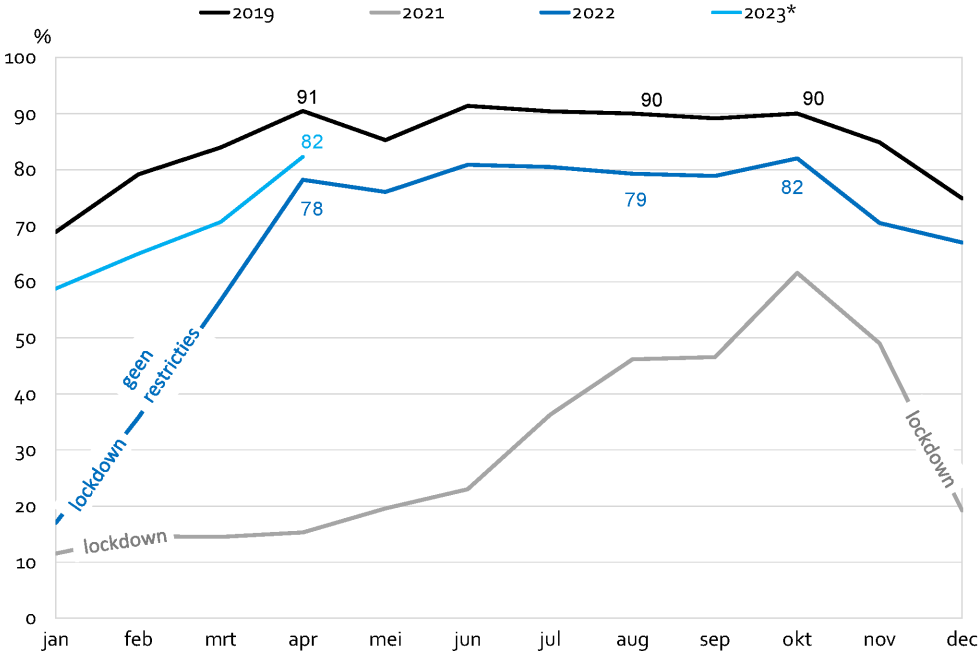
bron: enquête O&S

** De sterclassificatie is vrijwillig: accommodaties zonder sterklasse worden ingedeeld in het laagste segment

De gemiddelde kamerbezetting in Amsterdam is seizoensgebonden en varieert per maand met de pieken rond Pasen en in de periode juni-oktober (zie figuur 3.3). Tijdens de coronaperiode hadden de epidemiologische situatie en de coronarestricties veel invloed op het verloop van de bezoekerseconomie en daarmee op de bezettingsgraden in hotels. Na het opgeven van de laatste restricties in 2022 laten de bezettingsgraden weer hetzelfde seizoenspatroon zien, als vóór de corona. De voorlopige cijfers voor 2023 laten een stijging van de kamerbezetting in april zien (Pasen).

¹¹ <https://hoteltechreport.com/nl/news/hotel-pricing-strategies>

Figuur 3.3 Gemiddelde kamerbezetting* in Amsterdam per maand, 2019-202

* in hotels waar minimaal 1 gast verblijft (cijfers 2023 voorlopig)

Bron: VisitorData in opdracht van amsterdam&partners

4 Toeristisch verblijf in woningen (2022) en campings (2021)

Dit hoofdstuk beschrijft het verblijfstoerisme buiten hotels: in woningen (bed & breakfast, short stay, vakantieverhuur), op campings, cruiseschepen en in jachthavens. De gegevens zijn gebaseerd op schattingen, maatwerk en publicaties van derden. Omdat betrouwbare registraties en harde cijfers over de afgelopen jaren vaak ontbreken, geeft dit hoofdstuk een indicatie van het verblijf buiten hotels. Meer actuele en gedetailleerde cijfers en informatie over de databronnen, methode en definities staat in bijlage 1 en 2 van dit rapport en online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

4.1 Voorwaarden van toeristisch verblijf in woningen in Amsterdam: vakantieverhuur, bed & breakfast en short stay

Woningen in Amsterdam kunnen op verschillende manieren aan toeristen worden verhuurd: via vakantieverhuur of via de bed & breakfast (B&B) regeling. Hieraan zijn specifieke voorwaarden verbonden (zie kaders)¹². De opkomst van online platforms vlak na de financiële crisis in 2008-2009, zoals Airbnb, Booking.com en VRBO/Expedia, heeft de toeristische verhuur van woonruimte vergemakkelijkt. De verhuur van woonruimte aan toeristen is sindsdien sterk toegenomen, tot de coronacrisis het aantal bezoekers aan de stad afremde. Voor bezoekers vormt het aanbod verhuurde woningen een aantrekkelijk alternatief voor het bestaande (hotel)aanbod, terwijl het voor bewoners een extra bron van inkomsten kan zijn. Daar staat tegenover dat een toename van vakantieverhuur kan leiden tot negatieve effecten op het woon- en leefmilieu in buurten en (brand)onveilige situaties. Om die reden probeert Amsterdam vakantieverhuur waar mogelijk te reguleren:

- Per 1 oktober 2017 is een **meldplicht** ingevoerd, waarbij ook het maximumaantal dagen dat een woning verhuurd mag worden is beperkt tot 60 dagen. Sinds 1 januari 2019 geldt een maximum van 30 dagen. Combinatie met een Bed & Breakfast is niet mogelijk.
- Per 1 juli 2020 is een **vergunningplicht** ingesteld. Een vergunning is maximaal één jaar geldig, steeds tot 1 april in het volgende kalenderjaar. Iedere verhuur moet worden vermeld. Een vergunning kan snel worden aangevraagd en verkregen en er gelden geen quota. Een vergunning is pas nodig als men daadwerkelijk gaat verhuren. Op 31 december 2021 waren er 2.580 vergunningen voor vakantieverhuur afgegeven¹³.
- Per 1 juli 2020 was een verbod op vakantieverhuur ingesteld voor de wijken Burgwallen Oude Zijde, Burgwallen Nieuwe Zijde en Grachtengordel-Zuid, waar de toeristische draagkracht onder druk staat¹⁴. Door een uitspraak van de rechtbank is er momenteel echter

¹² Bron: Gemeente Amsterdam: <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/wonen/particuliere/>

¹³ Bron: Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2021 – 31 december 2021

¹⁴ Bron: Gemeente Amsterdam (2020): Onderzoek naar de toeristische draagkracht van wijken; de invloed van toerisme op leefbaarheid.

geen juridische grond voor zo'n verbod, waardoor er ook voor deze wijken een vergunning kan worden aangevraagd.

- Vanaf 1 oktober 2021 is voor de vakantieverhuur van woningen een **registratienummer** verplicht. Verhuurders moeten dit registratienummer vermelden in al hun advertentie(s) en publicaties waaronder aanbiedingsplatforms als Airbnb en Booking.com, op eigen of andere websites en in advertenties en publicaties. Verhuurders kunnen niet langer anoniem woningen voor toeristisch gebruik aanbieden, maar moeten eerst de gemeente op de hoogte brengen van het adres van de desbetreffende woning. Vanaf 1 oktober wordt de registratieplicht vakantieverhuur door de gemeente Amsterdam gehandhaafd. Advertenties zonder registratienummer zijn sinds die datum door de grote verhuurplatforms (Airbnb, Booking, VRBO/Expedia) verwijderd¹⁵. Op 1 februari 2022 waren er 6.384 aanvragen van een registratienummer.
- Voor Weesp gelden de regels per 1 januari 2023 en per juli 2023 wordt er gehandhaafd.

Voorwaarden Vakantieverhuur in gemeente Amsterdam

- De verhuurder is de hoofdbewoner van de woning, woont daar ook en staat ingeschreven in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) van de gemeente Amsterdam.
- De verhuurder is zelf niet thuis tijdens de verhuur.
- De woning mag aan maximaal 4 personen tegelijkertijd verhuurd worden.
- De woning heeft officieel de bestemming wonen.
- De woning mag geen sociale huurwoning zijn die eigendom is van een woningcorporatie.
- De verhuurder moet toeristenbelasting en inkomstenbelasting betalen.
- De woning moet brandveilig zijn.

Naast het verhuren van een volledige woning kunnen hoofdbewoners een deel van hun woonruimte gebruiken voor het uitbaten van een bed & breakfast (B&B). De B&B mag het hele jaar geopend zijn. Daarnaast golden er al vóór 2020 meerdere voorwaarden waaraan moest worden voldaan (zie kader), onder andere dat startende B&B zich eenmalig moet melden bij de gemeente. De meldingen voor B&B's worden sinds april 2016 centraal gearchiveerd. Daarvoor deden stadsdelen dit op uiteenlopende wijzen. Hierdoor ontbreekt een overzicht van het aantal gemelde B&B's van voor april 2016.¹⁶

Voor B&B is vanaf 2020 een vergunningstelsel ingevoerd (i.p.v. de meldplicht), en geldt er een maximaal aantal B&B's per wijk. Op 9 februari 2022 zijn 2.067 B&B-vergunningen verleend en het aantal neemt sinds de coronacrisis en het sterk verminderde toerisme slechts licht toe. Met uitzondering van de Van Galenbuurt is in alle wijken nog ruimte binnen de quota¹⁷.

¹⁵ Bron: Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2021 – 31 december 2021

¹⁶ In deze rapportage wordt uitgegaan van het aantal B&B's dat zich heeft gemeld bij de gemeente en niet van het aantal bedrijven geregistreerd door de Kamer van Koophandel. Dit heeft te maken met het feit dat de Kamer van Koophandel verschillende logiesbedrijven met dezelfde code registreert. B&B's en hotels krijgen dezelfde code 55102:Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoord. Hierdoor is het aantal B&B's niet te bepalen.

¹⁷ Bron: Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2021 – 31 december 2021

Voorwaarden Bed & Breakfast in gemeente Amsterdam

- De verhuurder is de hoofdbewoner van de woning en woont daar ook. De verhuurder staat dus ingeschreven in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) van de gemeente Amsterdam. De verhuurder is ook thuis tijdens de verhuurperiode.
- Maximaal 40% van de totale gebruiksoppervlakte van de woning (of 61m²) mag gebruikt worden voor de B&B.
- Er wordt aan maximaal 4 personen logies verleend en de B&B beschikt over maximaal 4 slaapplekken voor gasten.
- De hoofdbewoner exploiteert de B&B zelf. Het exploiteren van een B&B in een woning mag niet worden gecombineerd met 'vakantieverhuur' (de verhuur van de gehele woning voor maximaal 30 dagen per jaar). Indien de hoofdbewoner op vakantie is, mag dan ook niet de gehele woning aan toeristen worden verhuurd.
- Een B&B mag alleen worden gevoerd in een deel van een zelfstandige woning. Dit is niet het geval indien het toeristenverblijf beschikt over eigen voorzieningen (keuken, toilet, gasgelegenheid) en een eigen opgang.
- De woning heeft officieel de bestemming wonen.
- De verhuurder moet toeristenbelasting en inkomstenbelasting betalen.
- Een vergunning is verplicht. Een vergunning is geldig tot 1 juli 2028. Gasten hoeven niet apart te worden gemeld.

Short stay is een derde optie, die niet bedoeld is voor toeristen, maar voor (voornamelijk buitenlandse) werknemers. In de praktijk wordt de regeling echter ook vaak voor toeristische verhuur van minder dan zeven nachten gebruikt. Sinds een evaluatie van het shortstaybeleid in 2013 worden er geen nieuwe vergunningen in de bestaande bouw meer verleend. Reeds verleende vergunningen lopen in 2024 af.

4.2 Verhuur woningen en kamers via platforms in Amsterdam en MRA

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkeling van het aanbod van verhuurruimte via het online platform Airbnb. De Amsterdamse cijfers zijn verkregen door middel van 'webscraping technology'. Op meerdere aselecte momenten in een maand worden sinds 2016 door de Gemeente Amsterdam, afdeling Toezicht & Handhaving, Wonen metadata online opgehaald. Alleen advertenties met een aangegeven locatie binnen de Gemeente Amsterdam zijn meegenomen. Het afgelopen jaar zijn de data verzameld door een externe partij, welke gemiddeld meer data lijkt te kunnen ophalen en ook recensies op een later moment heeft kunnen terugvinden. Daardoor is het aantal recensies voor 2019 en 2020 met terugwerkende kracht iets toegenomen. Zie voor een toelichting de rapportage 'Toeristische verhuur van woonruimte' 2021 van de Afdeling Wonen¹⁸. De door webscraping verkregen data zijn indicatief en kunnen door technische storingen mogelijk tot een kleine onderschatting van het totale aanbod leiden. Toch worden deze cijfers als uitgangspunt genomen, omdat we voor deze listings ook een schatting kunnen maken van het aantal overnachtingen, op basis van het aantal reviews.

¹⁸ Bron: Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2021 – 31 december 2021.

Wereldwijd is Airbnb het grootste platform voor vakantieverhuur met meer dan 3 miljoen advertenties. Ook op de Amsterdamse markt van de toeristische verhuur van woonruimte is Airbnb verreweg de grootste aanbieder met naar schatting 80% van het totale aanbod die beschikbaar zijn voor vakantieverhuur¹⁹. Niet van alle andere aanbieders zijn cijfers over het hele jaar beschikbaar, en bovendien bestaat er overlap tussen Airbnb en andere platforms. Om deze reden gaan we bij de schatting van het totale aanbod vakantieverhuur uit van de verdeling 80% Airbnb en 20% overige platforms.

Naast vakantieverhuurwoningen adverteren ook B&B's, hotels, hostels en appartementenhotels via Airbnb. Deze accommodaties vallen buiten het vakantieverhuurbeleid en zijn daarom niet gebonden aan een maximaal aantal verhuurdagen.

In paragraaf 3.2.6 is het aanbod kamers en woningen in de MRA in kaart gebracht. De cijfers zijn afkomstig van AirDNA en zijn bewerkt door Bureau Stedelijke Planning en de Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland.

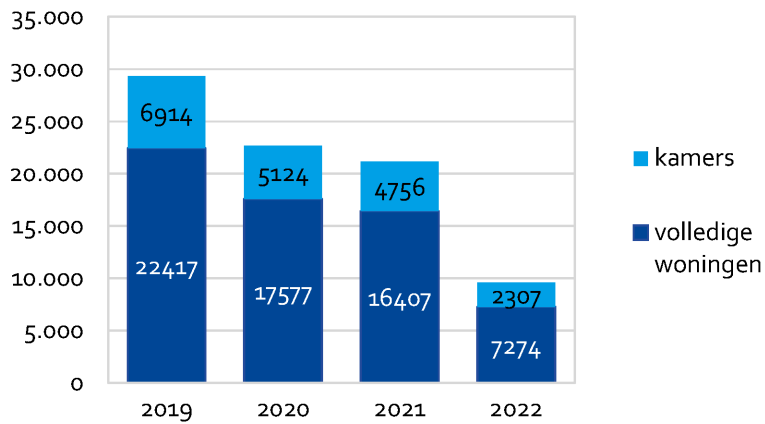
4.2.1 Verhuuraanbod via Airbnb in Amsterdam in 2019-2022

Voor de bepaling van het aanbod aan woningen en kamers op Airbnb (listings) is er gekeken naar listings die gedurende het kalenderjaar ten minste één keer via webscraping gevonden zijn op de Airbnb site. Het is mogelijk dat een woning niet de gehele periode op Airbnb gestaan heeft.

- Gedurende de periode januari 2022 – december 2022 waren er 9.581 listings op Airbnb in Amsterdam. Dat is een halvering ten opzichte van dezelfde periode in 2021, toen er 21.186 listings waren.
- In 2019 bedroeg het aanbod nog ruim 29.000 listings, en tijdens de coronacrisis trad een daling in. De recente sterke afname is een direct gevolg van de aangescherpte regelgeving. Door de registratieplicht zijn vanaf oktober 2021 veel advertenties zonder registratienummer van Airbnb verwijderd en is de drempel ook hoger geworden om een woning voor verhuur aan te bieden.
- Van de Airbnb listings betrof 7.274 een volledige woning, ofwel 76%. Daarnaast zijn er 2.307 kamers (24%) aangeboden. Volledige woningen worden, in lijn met de publicaties van de afdeling Wonen, gerekend tot vakantieverhuur, en de verhuur van kamers tot B&B.
- Het aandeel woningen ten opzichte van kamers blijft door de tijd stabiel (figuur 4.1), maar zal als gevolg van de registratieplicht de komende jaren mogelijk verschuiven.

¹⁹ Bron: Gemeente Amsterdam (2021): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari 2020 – 31 december 2020

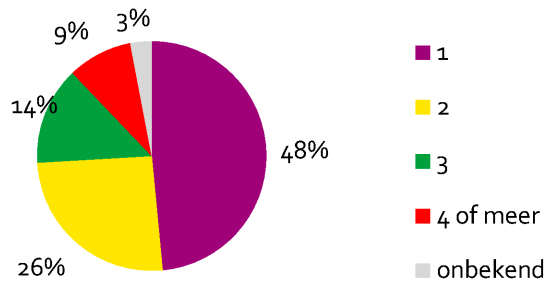
Figuur 4.1 Aanbod volledige woningen en kamers via Airbnb, 2019-2022

bron: Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

- Bijna de helft van de aangeboden woningen heeft één bed (48%). Ruim een kwart heeft twee bedden (26%), 14% telt drie bedden en 9% vier of meer bedden (figuur 4.2).

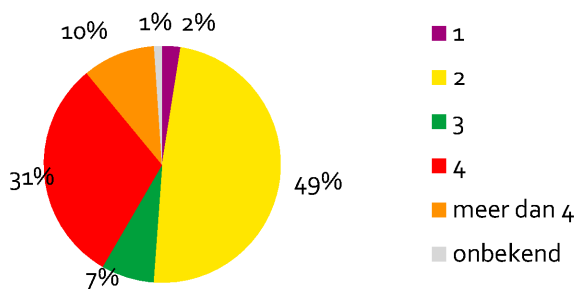
Figuur 4.2 Aanbod Airbnb naar aantal bedden, 2022

bron: Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

- Een ruime meerderheid van de woningen die via Airbnb aangeboden worden heeft een maximumcapaciteit van twee personen (49%) of vier personen (31%). De gemiddelde capaciteit bedraagt 3,1 personen (figuur 4.3).

Figuur 4.3 Aanbod Airbnb naar maximumcapaciteit, 2022

bron: Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

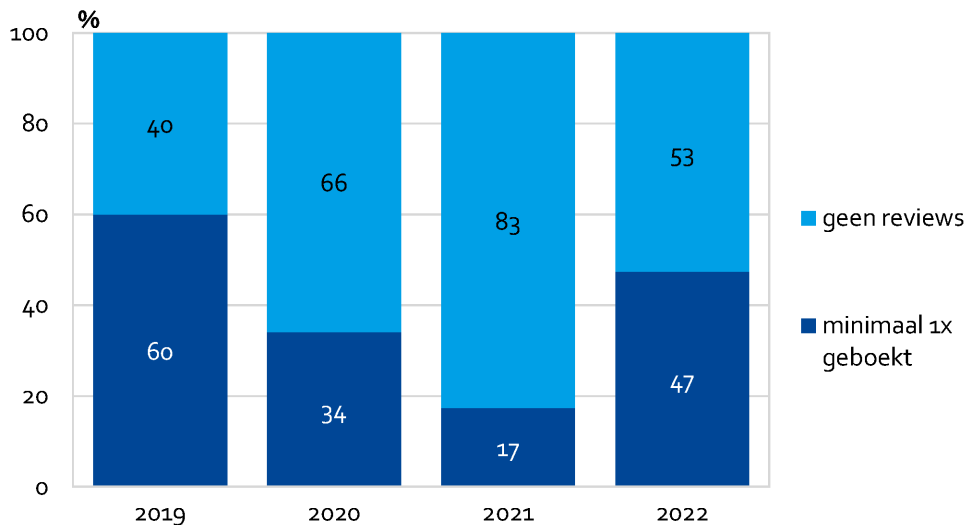
4.2.2 Schatting boekingen, aanmeldingen en vergunningen

Het aantal boekingen kan worden geschat op basis van het aantal recensies dat bij advertenties wordt geplaatst. Een recensie kan immers pas worden geplaatst nadat een overnachting heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn er cijfers beschikbaar van het aantal afgegeven vergunningen voor vakantieverhuur en B&B, en ook van het aantal aangemelde verhuurperiodes van vakantieverhuur.

Aantal geboekte listings weer gestegen, maar nog niet op niveau vóór corona

- Bij ruim de helft van de listings is in 2022 geen review geplaatst (53%), waardoor niet met zekerheid valt te zeggen of deze geboekt zijn. Van 4.547 listings (47%) kan worden vastgesteld dat deze minimaal één keer zijn geboekt in 2022.
- Het aandeel listings dat minimaal één keer geboekt is binnen het totale aanbod is sinds 2019 aanvankelijk sterk gedaald, maar sinds 2021 weer gestegen. In 2019 was nog zes op de tien listings minimaal één keer geboekt, tijdens de coronacrisis daalde dit tot 17% in 2021 en in 2022 gaat het om 47% van het totale aanbod (figuur 4.4).

Figuur 4.4 Het aandeel actieve en inactieve listings binnen het totale aanbod, in procenten 2019 -2022

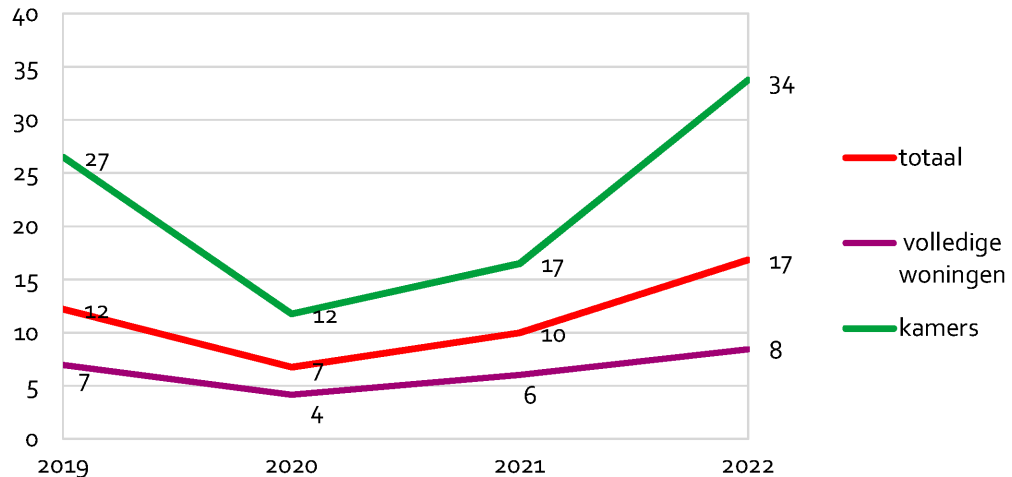

bron: Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

- Bij de minimaal één keer geboekte listings zijn in totaal 76.544 reviews geplaatst. Dat betekent dat deze listings gemiddeld minimaal 17 keer geboekt zijn.
- Bij 5.034 listings zijn geen reviews geplaatst, waardoor niet met zekerheid te zeggen valt of deze geboekt zijn. Bij het schatten van het aantal gasten en overnachtingen gaan we er dan ook van uit dat deze niet geboekt zijn.
- Het geschatte gemiddeld aantal boekingen per listing verschilt ook tussen volledige woningen en kamers. Kamers worden vaker geboekt dan woningen: 34 keer, tegenover 8 keer voor woningen (zie figuur 3.5). Dit wordt waarschijnlijk verklaard door het feit dat veel kamers via B&B's, of zelfs via hotels of hostels, worden aangeboden. Deze gelegenheden mogen het hele jaar door verhuren, terwijl woningen gebonden zijn aan de 30-dagen regel.

- Het gemiddeld aantal boekingen per listing is tussen 2019 en 2020 sterk gedaald als gevolg van de coronacrisis, bij kamers sterker dan bij woningen. Tussen 2020 en 2021 is er echter weer een kleine toename van het gemiddeld aantal boekingen en tussen 2021 en 2022 zelfs een sterke toename (figuur 4.5). Dit komt doordat het aantal geboekte listings sterker daalt dan het aantal geplaatste reviews, mogelijk als gevolg van de registratieplicht.

Figuur 4.5 Het gemiddeld aantal boekingen per listing, 2019-2022

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (202)

4.2.3 Aanmeldingen en vergunningen in Amsterdam per stadsdeel

- Op 31 december 2022 waren er 4.278 vergunningen voor vakantieverhuur afgegeven (tabel 4.6). Daarvan waren de meeste afgegeven in stadsdeel West (1.460), gevolgd door Zuid (885), Centrum (705) en Oost (667). Er is sprake van een toename ten opzichte van 31 december 2021, toen er 2.580 vergunningen waren afgegeven. Dit wordt mogelijk verklaard door het verdwijnen van de meeste coronamaatregelen in het voorjaar van 2022.
- Op 1 februari 2023 waren er 2.131 vergunningen voor B&B afgegeven, waarvan de meeste in het Centrum (860), gevolgd door West (314), Zuid (288) en Oost (283). Het aantal vergunningen is in een jaar tijd slechts beperkt toegenomen (64).

Tabel 4.6 Vergunningen voor vakantieverhuur op 31 december 2022 en vergunningen voor B&B op 1 februari 2023

	vergunningen vakantieverhuur, 31 december 2022	vergunningen B&B, 1 februari 2023
West	1.460	314
Zuid	885	288
Centrum	705	860
Oost	667	283
Noord	327	209
Nieuw-West	182	128
Zuidoost	52	49
Weesp*	.	.
Amsterdam	4.278	2.131

(bron: Wonen/ vergunningeninformatie Amsterdam)

* De registratieplicht geldt voor Weesp pas met ingang van 1 januari 2023

4.2.4 Schatting aantal gasten en overnachtingen

Het aantal overnachtingen via Airbnb wordt niet gedeeld door Airbnb en ook niet bijgehouden door het CBS. Het aantal overnachtingen is ook niet direct via webscraping te achterhalen, maar valt wel te schatten op basis van het aantal recensies dat bij een advertentie wordt geplaatst. In het verleden zijn er schattingen gemaakt op basis van verschillende bronnen. In 2015 rapporteerde Airbnb over 575.000 gasten die gemiddeld 3,3 nachten in Amsterdam verbleven. Op basis van deze aantallen kan worden berekend dat er circa 1,9 miljoen overnachtingen waren. In 2016 waren er volgens Airbnb 770.000 overnachtende gasten die 3,2 nachten in Amsterdam verbleven. Dit betekent dat er ongeveer 2,5 miljoen overnachtingen via Airbnb plaatsvonden. Hoeveel van deze overnachtingen zijn geaccommodeerd in woningen via vakantieverhuur of B&B is echter niet bekend. De overlap met hotelovernachtingen is ook niet bekend. In 2017 spreekt Ecorys (2018) van gemiddeld 3,4 overnachtingen van gasten van Airbnb en circa 2,5 miljoen overnachtingen in totaal. In deze rapportage doet O&S uitspraken over het aantal gasten en overnachtingen middels een eigen raming, op basis van het aantal unieke reviews dat in één jaar bij een specifieke listing geplaatst is (zie kader). Uiteraard bieden deze cijfers slechts een grove inschatting, aangezien niet iedere bezoeker een review schrijft.

Schatting aantal overnachtingen

Een objectovernachting is een overnachting van een of meer personen in bijvoorbeeld een gehele woning of een privékamer. Er valt een inschatting te maken van het minimale aantal objectovernachtingen doordat bij de recensies een publicatiedatum is vermeld. Bij de berekening van het aantal objectovernachtingen en gasten doen we een aantal aannames, gebaseerd op andere studies naar het aantal overnachtingen via Airbnb:

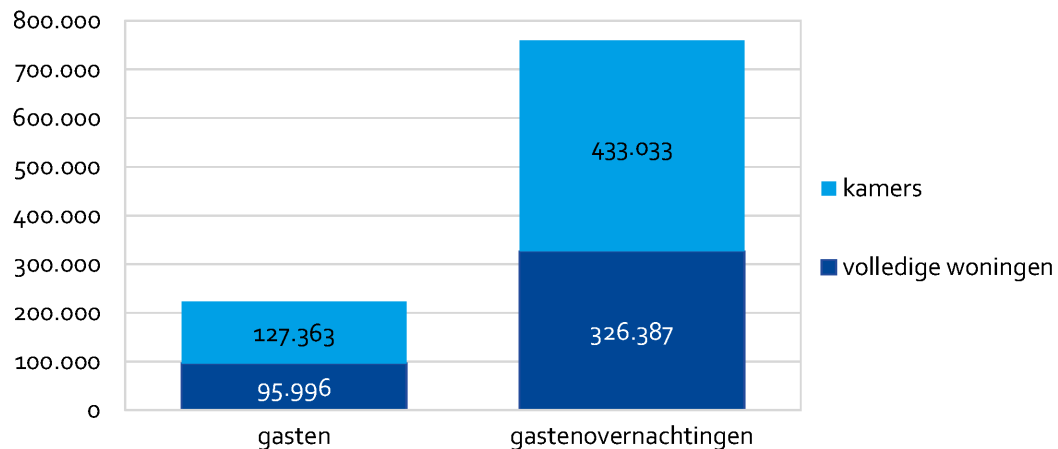
- **80%** van de gasten laat een review achter. De genoemde 80% is een schatting van het minimale aantal gebruikers dat een recensie schrijft. Er wordt uitgegaan van 80% zodat er

een schatting van het minimale aantal objectovernachtingen kan worden gegeven, aangezien dit aandeel in werkelijkheid hoogst waarschijnlijk lager ligt²⁰.

- Gasten verblijven gemiddeld **3,4 nachten** in een Airbnb accommodatie²¹. Dat betekent dat gasten van Airbnb gemiddeld langer blijven dan gasten van hotels en pensions (ca. 2 nachten).
- Op basis van de gemiddelde capaciteit van de listings schatten we het gemiddeld aantal gasten per boeking op **3 personen** voor woningen, en **2 personen** voor kamers.
- Het aantal gasten wordt berekend door het opgehoogde aantal reviews te vermenigvuldigen met de gemiddelde capaciteit (3 of 2 personen).
- Het aantal objectovernachtingen wordt berekend door het opgehoogde aantal reviews te vermenigvuldigen met de gemiddelde verblijfsduur (3,4 nachten).
- Het aantal gastenovernachtingen wordt berekend door het aantal objectovernachtingen te vermenigvuldigen met de gemiddelde capaciteit (3 of 2 personen).

- In 2022 waren er naar schatting 223.000 gasten die via Airbnb hebben overnacht. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2021 (109.000). Daarvan hebben 96.000 gasten overnacht in volledige woningen (vakantieverblijf) en 127.000 gasten in kamers (B&B).
- Samen hebben deze gasten gezorgd voor ruim 759.000 overnachtingen: 326.000 in volledige woningen (vakantieverblijf) en 433.000 in kamers (B&B) (figuur 3.7).

Figuur 3.7 Gasten en gastenovernachtingen in volledige woningen en kamers, 2022

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2021)

Ook het aantal gastenovernachtingen is als gevolg van de coronacrisis sterk gedaald:

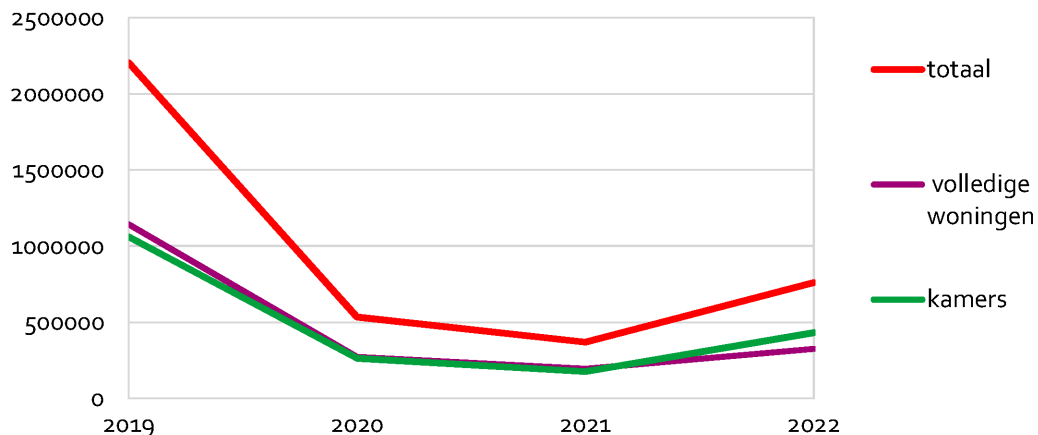
- In 2019, het laatste jaar vóór de coronacrisis, waren er nog 2,2 miljoen gastenovernachtingen via Airbnb. Na 2019 is het aantal gastenovernachtingen door de coronacrisis in een vrije val terecht gekomen: in 2020 waren er bijna 535.000 overnachtingen, en in 2021 is dit verder gedaald naar ruim 370.000.

²⁰ Bron: Sukel (2018): *Airbnb in Noord-Holland*. Onderzoek uitgevoerd door BeFormation in opdracht van provincie Noord-Holland, december 2018.

²¹ Bron: Ecorys (2018): *Toerisme in Amsterdam; Vandaag en morgen*.

- Sinds 2021 is er weer sprake van een verdubbeling (+105%), die verklaard kan worden door het vervallen van de meeste coronamaatregelen met een aantrekkelijk toerisme als gevolg.
- Het aantal overnachtingen blijft echter ver achter bij de aantallen vóór de coronacrisis. Ten opzichte van 2019 is er in 2022 sprake van een daling van -66%. Dat kan worden verklaard door het verkleinde aanbod als gevolg van de registratieplicht.
- De trend sinds 2019 is vergelijkbaar voor woningen en kamers. Wel zien we dat de recente stijging van het aantal gastenovernachtingen sterker is bij kamers (146%) dan bij woningen (68%) (figuur 3.8 en tabel 3.9). Dit komt doordat kamerverhuur aan minder regels is gebonden dan de verhuur van volledige woningen. Zo kunnen kamers onbeperkt worden verhuurd, terwijl woningen te maken hebben met de 30-dagen regel.

Figuur 3.8 Gastenovernachtingen via Airbnb, 2019-2022

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2021)

Tabel 3.9 Het aantal gasten, object- en gastenovernachtingen op Airbnb, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022	mutatie 2021-2022 %	mutatie 2019-2022 %
volledige woning						
gasten	336.000	80.000	52.000	96.000	85	-71
objectovernachtingen	381.000	90.000	59.000	109.000	85	-71
gastenovernachtingen	1.143.000	271.000	176.000	326.000	68	-71
kamers						
gasten	312.000	77.000	57.000	127.000	123	-59
objectovernachtingen	531.000	132.000	97.000	217.000	124	-59
gastenovernachtingen	1.061.000	263.000	194.000	433.000	146	-59
totaal kamers en woningen						
gasten	648.000	157.000	109.000	223.000	105	-66
objectovernachtingen	912.000	222.000	156.000	325.000	108	-64
gastenovernachtingen	2.204.000	535.000	370.000	759.000	105	-66

bron: O&S/Toezicht & Handhaving, Wonen

4.2.5 Spreiding listings en overnachtingen over stadsdelen en gebieden in Amsterdam

Tabel 4.10 laat zien dat de meerderheid van de Airbnb listings (84%) te vinden is in de stadsdelen binnen de ring (Centrum, West, Zuid en Oost):

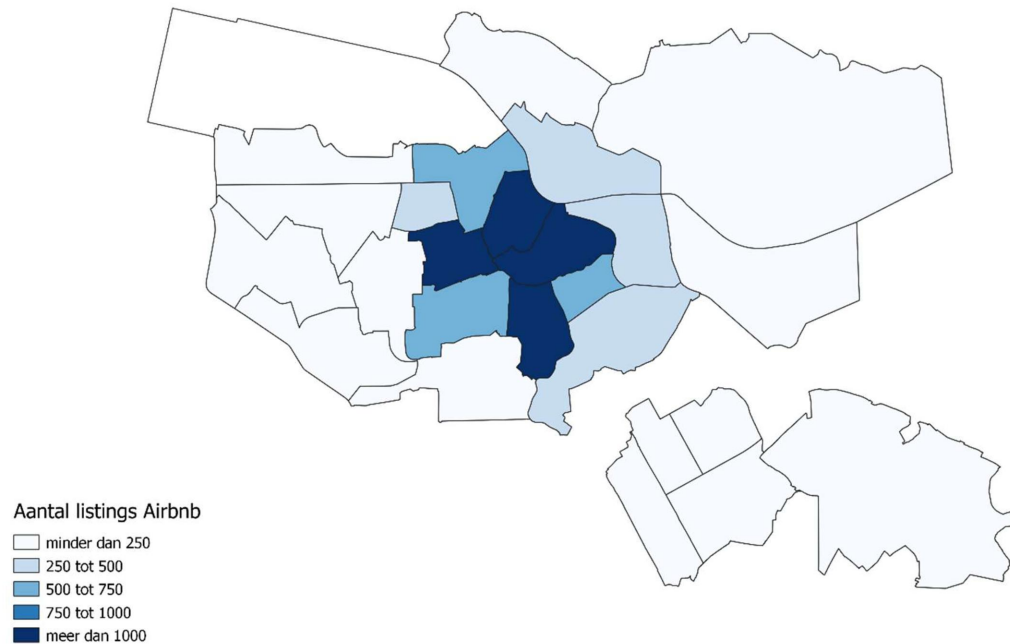
- Stadsdeel Centrum telt het hoogste aantal listings: 26% van het stedelijke totaal is hier te vinden. Ook West (25%), Zuid (19%) en Oost (14%) tellen relatief veel Airbnb-aanbod. Het aanbod buiten de ring, en vooral in Zuidoost en Weesp, is aanzienlijk kleiner.
- Het aanbod is in alle stadsdelen afgenomen tussen 2019 en 2022, met de sterkste afname in West (-72%), Oost (-71%), Zuid en Nieuw-West (beide -70%).
- Ook tussen 2021 en 2022 heeft in de meeste stadsdelen een daling plaatsgevonden, zij het in minder sterke mate. Alleen in Zuidoost is het aanbod tussen 2021 en 2022 sterker afgenomen dan tussen 2019 en 2022.

Tabel 3.10 Aanbod listings op Airbnb naar stadsdeel, 2019-2022

	2019		2020		2021		2022		2021- 2022 verschil %	2019- 2022 verschil %
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Centrum	6.523	22	4.711	21	4.334	20	2.473	26	-43	-62
West	8.541	29	6.741	30	6.256	30	2.423	25	-61	-72
Zuid	5.992	20	4.714	21	4.403	21	1.810	19	-59	-70
Oost	4.629	16	3.689	16	3.373	16	1.322	14	-61	-71
Noord	1.761	6	1.436	6	1.363	6	758	8	-44	-57
Nieuw-West	1.547	5	1.159	5	997	5	465	5	-53	-70
Zuidoost	320	1	240	1	368	2	143	1	-61	-55
Weesp	132	1	.	.
Westpoort	18	0	11	0	8	0	11	1	38	-39
onbekend	61	0	44	0	-28	.
Amsterdam	29.331	100	22.701	100	21.163	100	9.581	100	-55	-67

- Wanneer we kijken naar de spreiding over de 25 gebieden valt een sterke concentratie op in de gebieden Oud-West/ De Baarsjes (14%), Centrum-West (14%), Centrum-Oost (12%) en De Pijp/ Rivierenbuurt (11%). Ook andere gebieden binnen de ring nemen een relatief groot deel van het aanbod voor hun rekening, zoals Oud-Zuid (7%), Westerpark (6%) en Oud-Oost (5%) (figuur 3.11).
- De meeste gebieden buiten de ring en boven het IJ tellen minder dan 250 listings. Alleen Oud-Noord, een gebied dat in opkomst is, scoort hoger (406). Vooral in de gebieden van Zuidoost en in Weesp, Driemond zijn weinig listings te vinden.

Figuur 4.11 Spreiding van Airbnb listings over gebieden, 2022

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

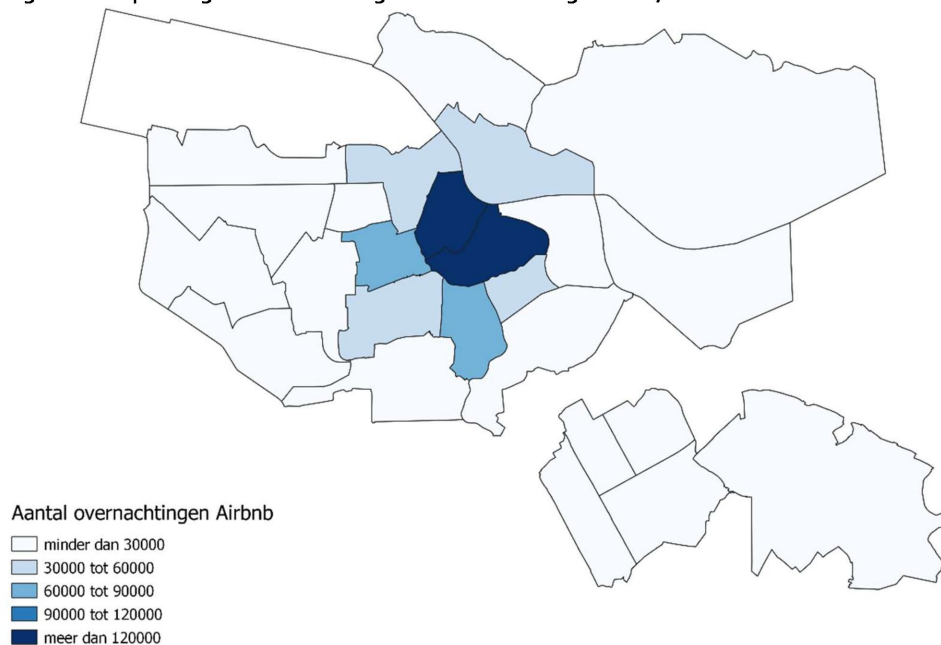
- Bij overnachtingen via Airbnb zien we een nog sterkere concentratie in stadsdeel Centrum: 38% van alle overnachtingen heeft hier plaatsgevonden (tabel 4.12).
- Het aandeel overnachtingen dat in stadsdeel Centrum plaatsvindt is wel licht gedaald: in 2021 vond nog 43% van de overnachtingen hier plaats.
- Op ruime afstand van Centrum volgen stadsdelen West (18%), Zuid (16%) en Oost (10%). De sterkste toename zien we in Noord: van 5% in 2021 naar 8% in 2022.
- In absolute zin is het aantal overnachtingen in ieder stadsdeel sterk gedaald tussen 2019 en 2022, een afname tussen de -51% (in Zuidoost) en -74% (in West). Tussen 2021 en 2022 zien we juist weer een toename in ieder stadsdeel: tussen 81% (in Centrum) en 446% (in Westpoort). Westpoort kent de sterkste toename, maar telt in absolute zin weinig overnachtingen.

Tabel 4.12 Overnachtingen via Airbnb naar stadsdeel, 2019-2022

	2019		2020		2021		2022		2021-2022 verschil %	2019-2022 verschil %
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Centrum	725.632	33	212.305	40	158.767	43	286.590	38	81	-61
West	526.027	24	117.287	22	73.997	20	138.950	18	88	-74
Zuid	387.396	18	79.756	15	51.901	14	119.557	16	130	-69
Oost	274.457	12	59.870	11	37.885	10	78.408	10	107	-71
Noord	142.282	6	32.725	6	20.132	5	61.098	8	203	-57
Nieuw-West	122.468	6	26.898	5	21.514	6	41.688	5	94	-66
Zuidoost	24684	1	5623	1	4471	1	12.117	2	171	-51
Weesp	11.913	2	.	.
Westpoort	1160	0	115	0	217	0	1.186	0	446	2
onbekend	1466	0	7.914	1	440	.
Amsterdam	2.204.105	100	534.578	100	370.349	100	759.420	100	105	-66

- De spreiding over gebieden toont eveneens een sterke concentratie in de twee gebieden die samen het Centrum vormen: Centrum-West (22%) en Centrum-Oost (16%). Ook Oud-West/ De Baarsjes (11%) en De Pijp/Rivierenbuurt (9%) kennen een relatief sterke concentratie van overnachtingen (figuur 3.13).
- Alle gebieden buiten de ring en boven het IJ, met uitzondering van Oud-Noord, tellen minder dan 30.000 overnachtingen. De minste overnachtingen vinden plaats in de gebieden van Zuidoost.

Figuur 4.13 Spreiding van overnachtingen via Airbnb over gebieden, 2022

bron: O&S/ Toezicht & Handhaving, Wonen (2022)

4.3 Campings en vakantieparken MRA: vraag en aanbod 2021

In Nederland vindt elk jaar iets meer dan de helft van alle overnachtingen plaats op kampeer- en huisjesterreinen. In 2021 waren er 70 miljoen overnachtingen op campings en vakantieparken, 2% meer dan in 2019 en 24% meer dan in 2020. De meerderheid van de gasten is Nederlands. Uit de Vakantiemonitor van NBTC²² blijkt dat veel vakantiegangers tijdens de pandemie de voorkeur geven aan een vakantie in eigen land en vooral op zoek zijn naar rust en ruimte. Vakantieparken en campings in de natuur zijn daardoor aantrekkelijker geworden dan hotels in grootstedelijke gebieden.

In 2020 vond 6% van alle overnachtingen op campings en overige verblijfsrecreatie logiesvormen in Nederland plaats in de MRA. Er vonden in de MRA in 2020 ruim 3,4 miljoen overnachtingen plaats op kampeerterreinen en in overige verblijfsaccommodaties²³, 25% minder dan in 2019. Dit is een sterkere afname dan landelijk (-18%). Het aantal gasten nam in dezelfde periode af met 32% (landelijk -27%). Voor 2021 zijn nog geen cijfers op MRA-niveau bekend. Wel zijn er recentere cijfers voor drie deelregio's: Groot-Amsterdam, Agglomeratie Haarlem en Flevoland.

In Groot-Amsterdam verbleven er in 2021 193.000 campinggasten op kampeerterreinen en andere recreatieve verblijfsaccommodaties. Daarnaast waren er 415.000 gasten en 1,9 miljoen overnachtingen in Flevoland, en 246.000 gasten en 989.000 overnachtingen in de Agglomeratie Haarlem (tabel 4.15 en figuur 4.16).

In Groot-Amsterdam heeft er tussen 2019 en 2021 een afname in het aantal gasten (-34%) en overnachtingen (-16%) plaatsgevonden, welke verklaard kan worden door de coronacrisis. Sinds 2020 is er echter wel weer sprake van een toename: het aantal gasten steeg met 30% en het aantal overnachtingen met 37%. De sterkste groei vond plaats in de Agglomeratie Haarlem: het aantal gasten steeg met 44% en het aantal overnachtingen met 44% (tabel 4.15).

Tabel 4.15 Gasten en overnachtingen op kampeerterreinen en overige verblijfsaccommodaties, 2021 (x 1.000)

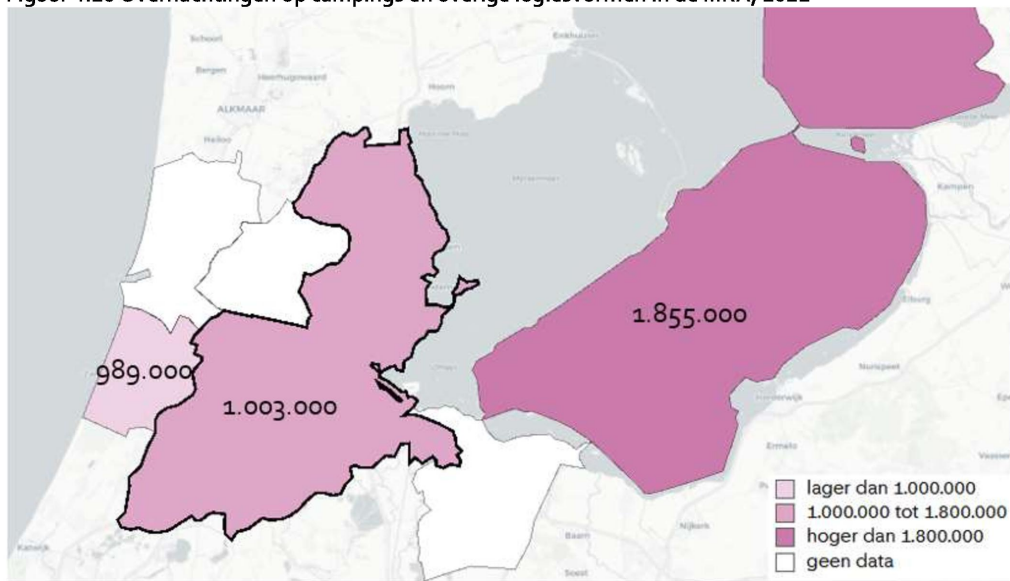
	gasten					overnachtingen				
	Neder-lands	buiten-lands	totaal	verschil 2020-2021 (%)	verschil 2019-2021 (%)	Neder-lands	buiten-lands	totaal	verschil 2020-2021	verschil 2019-2021
Nederland	12.360	2.001	14.261	28	-7	60.660	9.570	70.229	24	2
Groot-Amsterdam	156	37	193	30	-34	808	195	1.003	37	-16
Agglomeratie Haarlem	186	61	246	44	3	725	263	989	40	5
Flevoland	373	42	415	29	0	1642	212	1855	21	1

bron: CBS

²² <https://www.nbtc.nl/site/kennisbank/cijfers-statistieken/voorkeur-voor-vakantie-in-eigen-land-neemt-toe-3.htm>

²³ Het CBS rekent onder 'overige verblijfsaccommodaties' huisjesterreinen en groepsaccommodaties. Onder huisjesterreinen vallen terreinen met een aantal zomer(jeugd)huisjes, stacaravans, (vakantie-) bungalows of (vakantie-) appartementen die hoofdzakelijk voor verhuur door de exploitant of beheerder van het complex beschikbaar zijn. Appartementen zonder hoteldienstverlening (receptie, schoonmaakservice, bed opmaken etc.) vallen onder deze categorie. In de Eurostat definitie wordt in dit verband gesproken van 'holiday and other short-stay accommodation'. Het CBS volgt deze definitie.

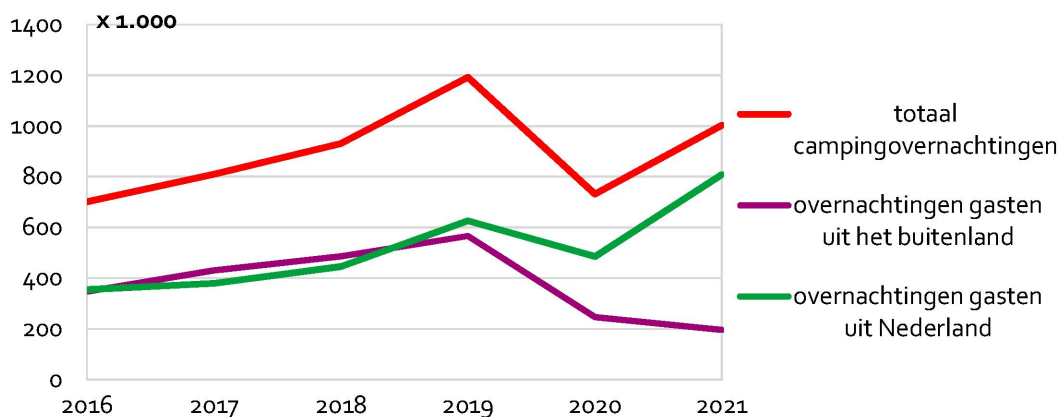
Figuur 4.16 Overnachtingen op campings en overige logiesvormen in de MRA, 2021

bron: CBS

Als gevolg van de coronacrisis zijn vooral buitenlandse bezoekers weggebleven. In 2019 was 52% van de gasten in Groot-Amsterdam buitenlands, in 2021 is dit afgenomen tot 19%. In 2019 waren buitenlandse gasten nog goed voor 47% van de overnachtingen, in 2021 ging het om 19% (zie figuur 4.17). Opvallend is dat de groei die sinds 2020 plaatsvindt volledig voor rekening lijkt te komen van Nederlandse gasten, die weer meer in eigen land op vakantie zijn gegaan. Het aantal buitenlandse gasten is ok na 2020 gedaald, al is de daling minder sterk dan het jaar ervoor.

Figuur 4.17 Overnachtingen op campings en overige recreatieve logiesvormen in Groot-Amsterdam, 2016-2021

bron: CBS

4.4 Jachthavens en cruiseschepen

Statistieken in deze paragraaf zijn afkomstig uit twee bronnen. Waterrecreatie Advies verzamelt gegevens van de jachthavens in Nederland en heeft maatwerkcijfers aan O&S geleverd. Amsterdam Cruise Port rapporteert over de aantallen cruisepassagiers in Amsterdam.

4.4.1 Verbljfsrecreatie in jachthavens

Jachthavens bieden ligplekken voor vaste leden van watersportverenigingen of jaarkaarthouders. Een vaste ligplek is een plaats voor een boot die op seizoens- of jaarbasis wordt verhuurd. Sommige jachthavens bieden daarnaast ook plaats aan boten van passanten, die eventueel overnachten op hun boot in de haven. Een specifieke passantenplek wordt vrijgehouden voor passanten en wordt niet op seizoenbasis verhuurd. Niet verhuurde of tijdelijk vrijgekomen vaste plekken worden ook aan passanten verhuurd, bijvoorbeeld wanneer vaste ligplaatshouders op hun beurt ergens heen varen. Gratis ligplaatsen in het buitengebied vallen niet onder deze definitie van 'jachthaven'.²⁴

In totaal zijn er 239 jachthavens in de MRA. Deze jachthavens tellen samen ruim 31.800 vaste ligplekken en 1.500 passantenplekken. De vaste plekken zijn gemiddeld voor 91% bezet, wat betekent dat passanten ook op de niet-bezette vaste plekken kunnen overnachten. Passanten zijn goed voor circa 357.000 persoonsovernachtingen in de MRA, waarvan er 79.000 in de gemeente Amsterdam (zie tabel 4.18).

Binnen de MRA heeft Gooi en Vechtstreek de meeste ligplekken voor boten, maar de meeste overnachtingen door passanten worden gedaan in de gemeente Amsterdam en regio IJmond. Passanten blijven gemiddeld ongeveer twee nachten met hun boot liggen in de jachthavens van Amsterdam en IJmond.

Tabel 4.18 Capaciteit jachthavens en overnachtingen door passanten op jaarbasis ²⁵

	ligplaatsen		passanten				
	aantal havens	aantal ligplaatsen	bezettingsgraad	aantal plaatsen voor passanten ²⁶	personen aan boord per jaar	verblijfsduur (nachten)	aantal overnachtingen door passanten
Amsterdam	58	5.101	95%	251	42.000	1,9	79.000
IJmond	6	1.852	83%	20	40.000	2,0	79.000
Waterland+	21	3.430	81%	345	42.000	1,4	59.000
Flevoland-	18	4.795	82%	312	27.000	1,9	52.000
Gooi en Vechtstreek	64	9.860	93%	248	29.000	1,6	47.000
agglomeratie Haarlem	14	842	99%	140	18.000	1,1	19.000
Amstel-Meerlanden	40	4.054	97%	108	8.000	1,6	12.000
Zaanstreek	18	1.905	96%	77	5.000	1,5	7.000
Totaal MRA	239	31.839	91%	1.501	210.000	1,7	357.000

Bron: Waterrecreatie Advies

²⁴ Bron: Waterrecreatie Advies bv, 2017.

²⁵ Gegevens in deze tabel zijn verzameld in de periode 2016-2017 en aangevuld met gegevens uit onderzoek in 2007. Er is geen update van deze cijfers beschikbaar voor 2018-2022.

²⁶ Het gaat hier om de bootplaatsen, die uitsluitend voor passanten zijn bedoeld. Wanneer een ledenplaats tijdelijk vrij komt, kan deze ook aan passanten worden verhuurd. Het aantal passantenovernachtingen bevat zowel het aantal overnachtingen op passantenplaatsen, als op ledenplaatsen.

4.4.2 Passagiers van cruiseschepen

In deze rapportage wordt de omvang van de cruisesector bepaald aan de hand van het aantal passagiers per jaar. Cruiseschepen die Amsterdam in 2019 aandeden, hadden in totaal 749.000 passagiers aan boord. Waar zee- en riviercruise in 2018 nog een ongeveer even groot deel van deze passagiers voor hun rekening namen, zien we in 2019 een groter aandeel voor riviercruise: 459.000 passagiers, tegenover 290.000 zee- en riviercruise passagiers (tabel 4.19). Deze passagiers waren ten minste één dag in Amsterdam, maar een deel verbleef er enkele nachten. Passagiers (en bemanningsleden) van cruises die starten en/of eindigen in Amsterdam verblijven voor of na de cruise vaak één of twee dagen in de stad (overwegend in hotels).²⁷ Het totaal aantal overnachtingen door cruise- en riviercruise passagiers is daarom niet bekend. Een deel van deze overnachtingen wordt verwerkt in de statistieken van de hotelovernachtingen.

De coronapandemie had in 2020 en 2021 een grote impact op de cruisebranche. Aan het begin van de pandemie waren er uitbraken aan boord van meerdere cruiseschepen, waarna de outbreakmanagement-maatregelen voor de havens die de cruiseschepen ontvangen én voor de cruisereederijen waren aangescherpt. Veel cruisereederijen hebben door de coronapandemie wereldwijd hun vaarten opgeschort.

Tabel 4.19 Aantal en mutatie passagiers van zee- en riviercruise in MRA

	passagiers zee- en riviercruise			passagiers riviercruise			totaal zee- en riviercruise-passagiers		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Amsterdam	289.953	0	4.806	459.073	33.660	80.160	749.026	33.660	84.966
IJmuiden	151.433	0	0	x	x	x	151.433	0	0
Zaanstad	x	x		19.105	6.480	7.830	19.105	6.480	7.830
totaal	441.386	0	4.806	478.178	40.140	87.990	919.564	40.140	92.796

Bron: ACP

²⁷ 60% van de turn-around passagiers bleef overnachten in Amsterdam, bij 75% van deze passagiers ging het om 1-2 nachten. Bron: Amsterdam Cruise Port, Sea cruise passenger en crew survey Amsterdam region – update 2016.

5 Banen en vestigingen in toerimesector

Verschillende branches die geassocieerd worden met vakanties, toerisme en vrijetijdsbesteding worden gerekend tot de toeristische sector, namelijk: logies, horeca, cultuur, recreatie, vervoer, reisbemiddeling en toeristische goederen. Deze sector is gedefinieerd op basis van vestigingen met overeenkomstige SBI-codes.²⁸ De bedrijven in de toeristische sector bedienen zowel Nederlanders, als buitenlanders en zowel bezoekers als inwoners en forensen. Horeca en Taxi's zijn gericht op de klanten die zich in Nederland bevinden, maar bedrijven in reisbemiddeling bedienen ook buitenlandse klanten die niet naar Nederland reizen. Sommige van deze bedrijven zijn volledig afhankelijk van bezoekers, zoals hotels, reisbureaus en toeristische attracties. Anderzijds zijn er bedrijven die producten en diensten leveren aan bezoekers, maar hier niet volledig afhankelijk van zijn, zoals winkels en vervoer. Van deze bedrijfstakken heeft slechts een deel van de economische activiteiten betrekking op toerisme.²⁹

Meer actuele en gedetailleerde cijfers staan online in het [Dashboard Metropoolregio](#) en het [Dossier Toerisme](#).

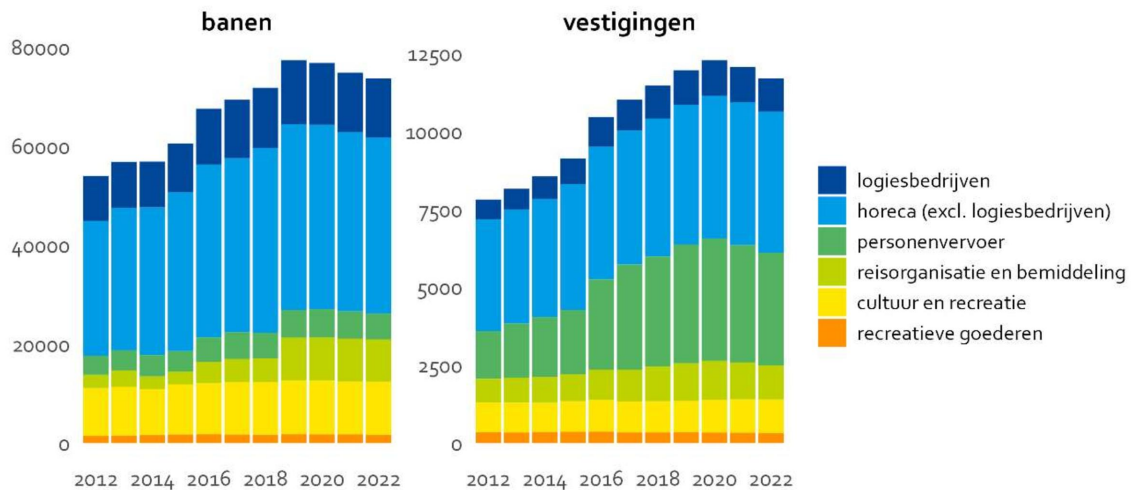
5.1 Minder vestigingen en banen in toeristische sector in 2022

Het aantal banen en vestigingen in de toerimesector is tot 2019 sterk gestegen om vervolgens te dalen als gevolg van de coronacrisis van 2020 en 2021. In 2022 (cijfers over 2023 zijn pas beschikbaar eind 2023) zijn er bijna 73 duizend banen in de toerimesector in Amsterdam. Het aantal vestigingen bedraagt iets meer dan 11 duizend vestigingen. Dit komt neer op 10% van alle banen in Amsterdam en 6% van alle vestigingen in Amsterdam.

²⁸ SBI-codes is de standaard bedrijvencode waarmee bedrijven worden ingedeeld op basis van hoofdactiviteit. De selectie SBI-codes die gebruikt worden om de toerimesector te definiëren is te vinden op <https://onderzoek.amsterdam.nl/dossier/toerisme>

²⁹ CBS, Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2021, Deel 2 blz. 129.

Figuur 5.1 Banen en vestigingen toerismesector, 2012-2022 (absolute aantallen)

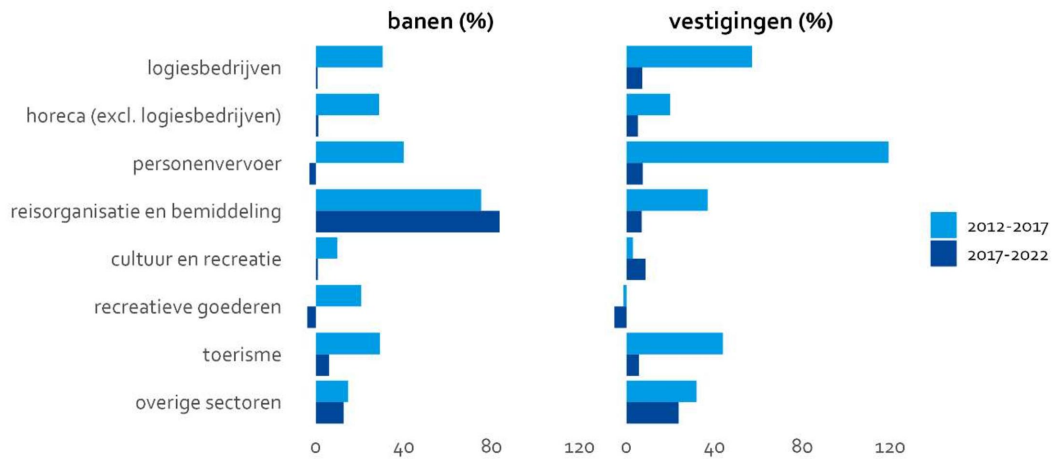
bron: Lisa

Wanneer we de tienjaardynamiek in deze sector in twee perioden opdelen, dan wordt de eerste vijf jaar gekenmerkt door sterke groei (+44% vestigingen, +29% banen), terwijl de tweede vijf jaar gekenmerkt wordt door gematigde groei (+6% vestigingen en banen). In de rest van de economie nam het aantal banen tussen 2017 en 2022 met 13% en het aantal vestigingen met 24% toe.

Binnen de toerismesector valt op dat het aantal banen en vestigingen tussen 2012 en 2017 bij bijna alle deelsectoren toenam (met uitzondering van het aantal vestigingen in de deelsector detailhandel voor recreatieve goederen) met uitschieters bij het personenvervoer (+119% vestigingen) en reisorganisaties en bemiddeling (+75% banen). In deze periode is de taximarkt verder geliberaliseerd met de komst van Uber. Daarnaast zijn er veel zelfstandigen gestart in de reisector (als gids of reisleider).

Tussen 2017 en 2022 bleef het aantal banen in de deelsector 'reisorganisatie en bemiddeling' nog steeds stijgen (+84% banen). Het aantal banen en vestigingen bij de recreatieve detailhandel daalde verder (-4% banen en -6% vestigingen). Het aantal banen en vestigingen nam in de andere deelsectoren toe met enkele procenten.

Figuur 5.2 Ontwikkeling banen en vestigingen deelsector toerisme over 5 jaar; 2012-2017 en 2017-2022 (%)

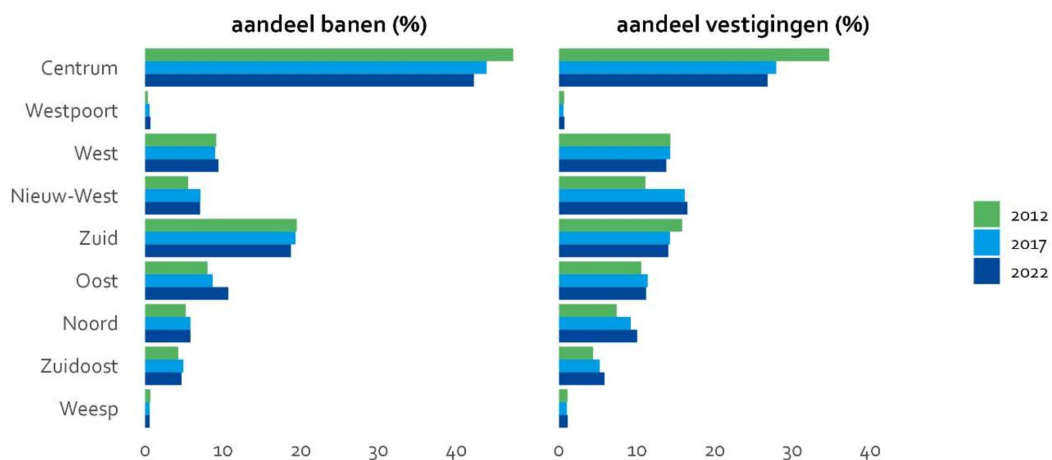

bron: Lisa

5.2 Toerismesector dijt uit naar stadsdelen buiten Centrum

De toerismesector is geclusterd in stadsdeel Centrum. Hier zijn de meeste hotels, souvenirwinkels, cafés en culturele voorzieningen te vinden. In 2012 was hier 47% van de banen en 34% van de vestigingen in de toerismesector gevestigd (zie figuur 5.3). In 2022 is dit gedaald naar respectievelijk 42% van het totale aantal banen en 27% vestigingen in deze sector. In stadsdeel Zuid is het aandeel banen en vestingen ook iets gedaald. In de andere stadsdelen is het aandeel banen en vestigingen in de toerismesector juist iets gestegen. Gezien het feit dat de toerismesector groeit, moet er geconstateerd worden dat er geen sprake is van spreiding maar van uitdijing van deze sector.

Figuur 5.3 Aandeel banen en vestigingen toerisme per stadsdeel, 2012, 2017 en 2022 (%)

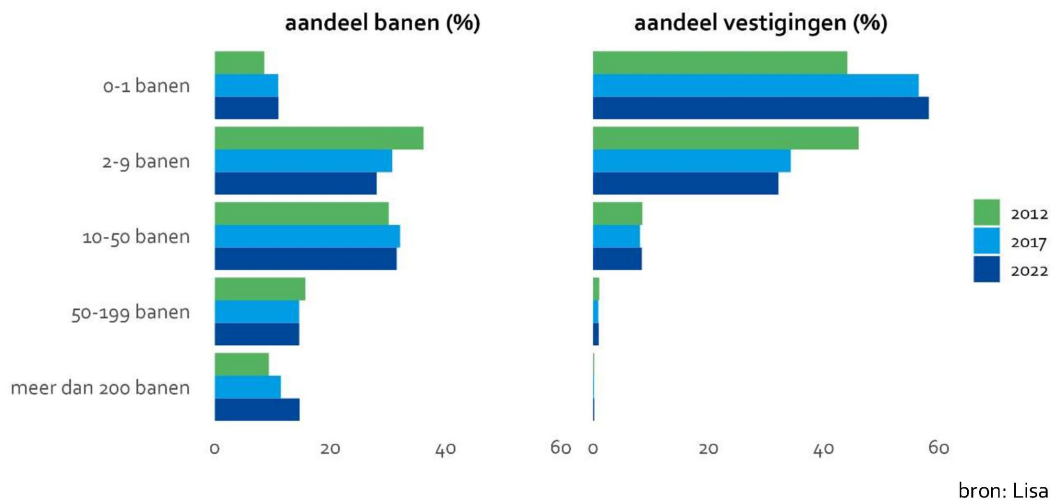

bron: Lisa

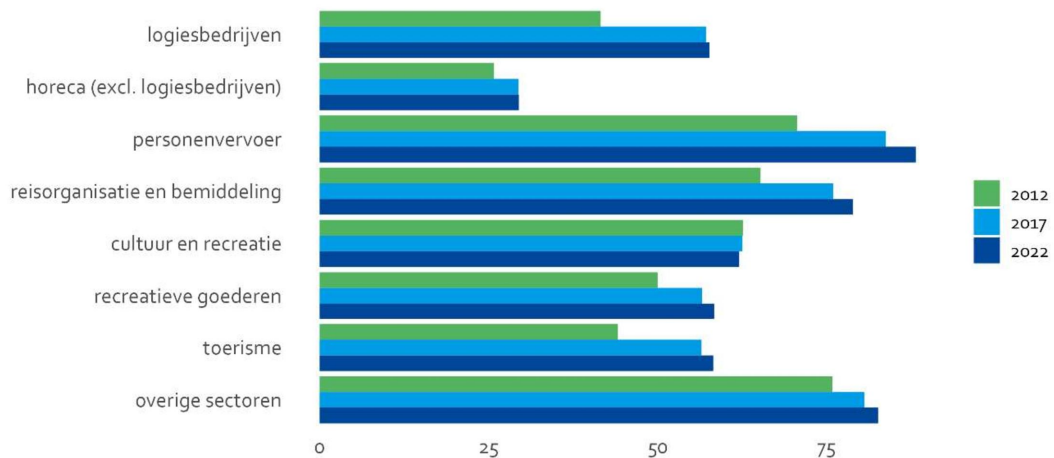
5.3 Meer kleine vestigingen

De ontwikkeling van banen en vestigingen naar bedrijfsgrootte is gepresenteerd in figuur 5.4a en 5.4b. In 2022 is het aandeel kleine vestigingen (met maximaal 1 baan) in de toerismesector 58%. Dit is een relatief groter aandeel dan in 2012 (44%). Het aandeel vestigingen met 2 tot 9 banen daalde tussen 2012 en 2022 juist scherp van 46% naar 32%. Het aandeel kleine zaken tot 1 baan steeg het snelst bij hotels en andere logiesverstrekkers: van 42% naar 58% (zie figuur 5.5). Ook steeg het aantal kleine vestigingen met maximaal 1 baan bij personenvervoer en bij reisbemiddeling.

Figuur 5.4a Grootteklasse in de toerismesector, 2012-2017,2022 (%)

Figuur 5.4b Aandeel vestigingen met 0 tot 1 werkzame personen per deelsector, 2012-2017,2022 (%)

Bijlage 1 Onderliggende cijfers

Op het moment van de huidige publicatie zijn de MRA-cijfers voor 2021 de meest recente jaarcijfers op regionaal niveau. De actuele cijfers zijn te volgen via het [Dashboard Metropoolregio](#).

Gasten en overnachtingen MRA

Tabel 6.1a Overnachtingen in hotels en vergelijkbare accommodaties naar COROP- gebied

	totaal		Nederlanders		buitenlanders	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Agglomeratie Haarlem	756.000	476.000	333.000	322.000	423.000	154.000
Groot Amsterdam, waaronder	23.006.000	7.329.000	4.556.000	2.739.000	18.450.000	4.590.000
Amsterdam	18.375.000	5.775.000	2.886.000	1.926.000	15.489.000	3.849.000
Amstel-Meerlanden/Waterland+*	4.631.000	1.554.000	1.670.000	813.000	2.961.000	741.000
Het Gooi en Vechtstreek*	271.000	174.000	155.000	140.000	116.000	34.000
IJmond*	381.000	255.000	238.000	191.000	143.000	64.000
Zaanstreek*	337.000	152.000	103.000	99.000	235.000	53.000
Flevoland	425.000	339.000	262.000	269.000	163.000	70.000
MRA totaal	25.178.000	8.726.000	5.648.000	3.760.000	19.530.000	4.966.000
Nederland totaal	54.403.000	30.865.000	24.272.000	21.822.000	30.131.000	9.043.000

* indicatief

Bron: CBS

Tabel 6.1b Gasten in hotels en vergelijkbare accommodaties naar COROP- gebied

	totaal		Nederlanders		buitenlanders	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Agglomeratie Haarlem	396.000	257.000	197.000	190.000	199.000	67.000
Groot Amsterdam, waaronder	12.071.000	3.803.000	2.766.000	1.653.000	9.305.000	2.150.000
Amsterdam	9.209.000	2.887.000	1.637.000	1.143.000	7.572.000	1.744.000
Amstel-Meerlanden/Waterland+*	2.862.000	916.000	1.129.000	510.000	1.734.000	406.000
Het Gooi en Vechtstreek*	153.000	98.000	95.000	83.000	59.000	15.000
IJmond*	212.000	137.000	147.000	109.000	64.000	28.000
Zaanstreek*	153.000	86.000	52.000	61.000	101.000	25.000
Flevoland	245.000	165.000	164.000	137.000	81.000	28.000
MRA totaal	13.230.000	4.547.000	3.421.000	2.233.000	9.809.000	2.314.000
Nederland totaal	30.569.000	17.461.000	15.058.000	13.113.000	15.511.000	4.348.000

Tabel 6.2a Overnachtingen in verblijfsrecreatieve logiesvormen, o.a. kampeer-en huisjesterreinen naar COROP- gebied

	totaal		Nederlanders		buitenlanders	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Agglomeratie Haarlem	943.000	989.000	336.000	725.000	607.000	264.000
Groot Amsterdam, waaronder	1.192.000	1.003.000	626.000	808.000	566.000	195.000
Amsterdam*	515.000	379.000	x	x	x	x
Amstel-Meerlanden/Waterland+	677.000	624.000	x	x	x	x
Het Gooi en Vechtstreek*	87.000	92.000	56.000	73.000	31.000	19.000
IJmond*	467.000	363.000	302.000	299.000	165.000	64.000
Zaanstreek*	7.000	4.000	5.000	4.000	2.000	0
Flevoland	1.829.000	1.855.000	1.131.000	1.642.000	697.000	213.000
MRA totaal	4.524.000	4.306.000	2.456.000	3.552.000	2.068.000	754.000
Nederland totaal	69.040.000	70.229.000	47.420.000	60.660.000	21.620.000	9.569.000

* indicatief

Bron: CBS

Tabel 6.2b Gasten in verblijfsrecreatieve logiesvormen, o.a. kampeer-en huisjesterreinen naar COROP- gebied

	totaal		Nederlanders		buitenlanders	
	2019	2021	2019	2021	2019	2021
Agglomeratie Haarlem	238.000	246.000	90.000	186.000	148.000	60.000
Groot Amsterdam, waaronder	294.000	193.000	142.000	156.000	152.000	37.000
Amsterdam*	x	x	x	x	x	x
Amstel-Meerlanden/Waterland+	x	x	x	x	x	x
Het Gooi en Vechtstreek*	25.000	24.000	18.000	20.000	7.000	4.000
IJmond*	97.000	62.000	63.000	50.000	34.000	12.000
Zaanstreek*	2.000	1.000	1.000	1.000	1.000	0
Flevoland	416.000	415.000	275.000	373.000	141.000	42.000
MRA totaal	1.071.000	941.000	589.000	785.000	482.000	156.000
Nederland totaal	15.347.000	14.260.000	10.729.000	12.358.000	4.618.000	1.902.000

* indicatief

Bron: CBS

Logiesaanbod in MRA

Tabel 6.3 Hotels, kamers en bedden naar gebied/ gemeente (begin)

	juli 2021			juli 2022			januari 2023*		
	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden	hotels	kamers	bedden
totaal Nederland	4.044	147.398	322.363	4.254	149.289	327.449	3.945	149.188	322.699
totaal MRA, waaronder	844	58.424	127.335	851	58.679	129.452	851	59.211	130.641
gemeenten MRA met meer dan 10 hotels en 1.000 bedden									
Amsterdam (incl. Weesp)	544	40.681	89.517	541	40.961	90.912	541	41.204	91.560
Haarlemmermeer	45	8.640	17.325	45	8.672	17.811	44	8.758	17.941
Amstelveen	14	1.483	3.520	14	1.532	3.809	14	1.532	3.807
Haarlem	30	1.084	2.462	32	1.109	2.565	32	1.115	2.577
Almere	12	1.239	2.576	11	1.070	2.282	11	1.070	2.282
Zandvoort	53	881	1.871	59	918	1.965	60	923	1.979
Zaanstad	16	736	1.584	15	733	1.517	15	726	1.501
Velsen	12	565	1.159	12	501	1.015	12	501	1.015
stadsdelen Amsterdam indeling 2023									
A Centrum	280	14.470	31.714	279	14.440	31.865	277	14.465	31.899
K Zuid	90	7.933	16.409	89	7.926	16.410	89	7.928	16.523
M Oost	35	5.076	11.139	33	5.015	11.148	34	5.123	11.324
F Nieuw-West	30	4.795	10.861	30	4.800	10.892	30	4.800	11.012
E West	63	3.752	8.539	64	3.768	8.979	64	3.867	9.190
T Zuidoost	14	2.331	5.537	14	2.337	5.546	14	2.337	5.546
N Noord	21	1.794	4.184	22	2.150	4.982	22	2.150	4.958
S Weesp	9	290	651	8	285	607	9	294	625
B Westpoort	2	240	483	2	240	483	2	240	483
totaal regio, waaronder	300	17.743	37.818	310	17.718	38.540	310	18.007	39.081
MRA deelregio's indeling 2023									
Amstel Meerlanden	76	11.005	23.067	77	11.107	23.886	76	11.193	24.014
Zuid Kennemerland	90	2027	4.460	98	2088	4.655	99	2099	4681
Zaanstreek Waterland	67	1699	3.885	68	1706	3.955	67	1608	3752
Almere Lelystad	20	1.394	2.912	19	1.225	2.618	20	1.372	2.916
Gooi en Vechtstreek	30	849	1.849	22	783	1.652	22	926	1.944
IJmond	25	867	1.906	26	809	1.774	26	809	1.774

* voorlopige cijfers

bron: O&S

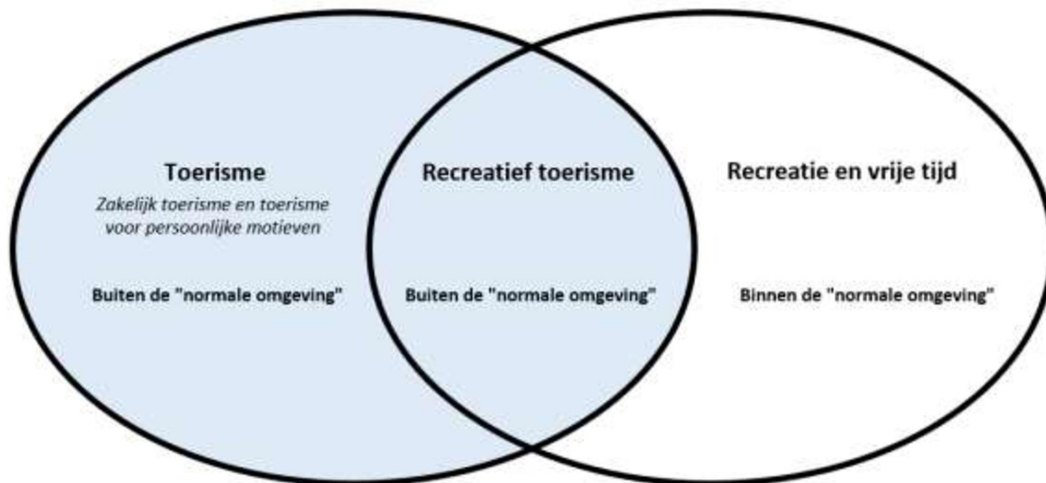
Bijlage 2 Definities, bronnen, methode

O&S houdt overnachtingsstatistieken ten behoeve van het overnachtingsbeleid van de gemeente Amsterdam en de Metropoolregio bij. O&S voert jaarlijks een hotelenquête uit en houdt eigen hoteldatabase en bedrijvenregister bij. Waar mogelijk wordt uitgegaan van de definities van het CBS. Ontbrekende registraties worden aangevuld met gegevens uit verschillende bronnen.

Definitie van toerisme (CBS)

O&S rapporteert (voor zover mogelijk) volgens de gestandaardiseerde concepten, definities en de beschikbare (landelijke) databronnen. De Nederlandse definities en databronnen zijn beschreven in de Landelijke Recreatie & Toerisme standaard 2030 (versie 2).³⁰

Schematische weergave toerisme en recreatie en vrije tijd (Landelijke Recreatie & Toerisme standaard 2030)

De definitie van het toerisme, die onder andere CBS toepast, luidt als volgt:

"Toerisme omvat de activiteiten van personen reizend naar en verblijvend op plaatsen buiten hun normale omgeving voor niet meer dan een jaar voor ontspanning, zakelijk verkeer en andere activiteiten die niet gerelateerd zijn aan een activiteit die beloond wordt vanuit de plaats die bezocht wordt." De belangrijkste criteria zijn:

1. Tijd/plaats: Het begrip 'normale omgeving' maakt de definitie subjectief. Voor het afbakenen van de normale omgeving wordt binnen de gebruikte bronnen een

³⁰ <https://www.landelijkedataalliantie.nl/nl/home/de-landelijke-recreatie-toerisme-standaard-2030-versie-2.htm>

tijds criterium gehanteerd. De normale omgeving wordt verlaten als een activiteit inclusief reistijd meer dan twee uur duurt, maar minder dan een jaar in beslag neemt.

2. Motief: De reden van de reis kan recreatief of zakelijk zijn, zolang er maar niet voor beloond wordt vanuit de bezochte plaats.

Bezoekersmotieven van forensen, studenten, pakketbezorgers, aannemers, mantelzorgers vallen hierbuiten. De definitie van toerisme en de haalbaarheid van de operationalisering zijn afgestemd op de betreffende databronnen (zie hieronder).

Databron: www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/toerisme

Databronnen bezoekersomvang

Toeristisch verblijf in hotels, hostels, campings en vakantieparken

Statistiek Logiesaccommodaties (SLA)

De SLA beschrijft het aantal gasten (buitenlands of binnenlands) en hun overnachtingen per type Nederlandse logiesaccommodatie. Een gast die meer dan twee maanden aaneengesloten verblijft in een logiesaccommodatie, wordt als vaste gast aangemerkt en telt niet mee voor de statistiek. Er wordt gekeken naar het aantal gasten en het aantal overnachtingen in hotels/hostels en in verblijfsrecreatieve logiesvormen (o.a. campings, vakantieparken e.d.):

1. Hotel, motels, pensions, appartementen met hoteldienstverlening, jeugdaccommodaties en B&B met minimaal 5 slaappleatsen.
2. Kampeerterrainen met minimaal 4 toeristische slaappleatsen en Huisjescomplexen met groepsaccommodaties met minimaal 10 slaappleatsen.

Het gaat om geregistreerde logiesaccommodaties. Hieronder valt niet de vakantieverhuur van woningen. De vakantieverhuur van woningen wordt apart geschat door O&S.

Databron: www.cbs.nl

Toeristisch verblijf in woningen

Het toeristisch verblijf in woningen is nog niet volledig in kaart gebracht en bevat overlap met hotelstatistieken. Gegevens in deze rapportage hebben daarom indicatief karakter.

Online verhuurplatforms

De verhuur van woningen aan toeristen wordt in kaart gebracht door middel van scraping van advertenties op Airbnb en/of andere online verhuurplatforms. Voor de MRA wordt het aanbod van woningen en kamers via online verhuurplatforms geschat op basis van de gegevens van het databedrijf AirDNA. De MRA cijfers in deze rapportage zijn verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en de gemeente Amsterdam. De informatie over de toeristische verhuur in Amsterdam wordt verzameld door de gemeente Amsterdam op een aantal manieren, waaronder scraping van Airbnb. De gegevens worden vervolgens bewerkt door O&S. Door de methodologische verschillen komen de gegevens van Sweco/Universiteit Utrecht niet volledig overeen met de gegevens die de gemeente Amsterdam zelf verzamelt en publiceert.

Listings zijn advertenties van woningen en kamers die zijn aangeboden op Airbnb en vergelijkbare online platforms en die binnen het kalenderjaar ten minste één nacht beschikbaar zijn geweest voor verhuur. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Actieve listings zijn advertenties van woningen en kamers die zijn aangeboden op Airbnb en vergelijkbare online platforms en waarvan kan worden vastgesteld dat deze minimaal één keer zijn geboekt in de afgelopen 12 maanden. De gegevens geven geen volledig, maar tot grote mate dekkend beeld van de omvang van de toeristische verhuur van woningen en kamers. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Objectovernachtingen zijn nachten die binnen het kalenderjaar zijn gereserveerd in woningen en kamers op Airbnb en vergelijkbare online platforms. Deze cijfers beslaan de verhuuractiviteit op AirBnB, Vrbo en andere online verhuurplatforms. Een objectovernachting houdt geen rekening met de groepsgrootte. Het totaal aantal objectovernachtingen ligt daarom lager dan het aantal persoonsovernachtingen. De gegevens geven geen volledig, maar tot grote mate dekkend beeld van de omvang van de toeristische verhuur van woningen en kamers. De dataset voor de MRA gemeenten is verkregen door Sweco/Universiteit Utrecht in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Het gaat hier om de gegevens van de platforms Airbnb en Vrbo. De cijfers zijn exclusief gemeenten Almere en Lelystad. Voor de gemeente Amsterdam zijn er twee databronnen beschikbaar: Sweco/Universiteit Utrecht en Gemeente Amsterdam.

Persoonsovernachtingen zijn overnachtingen van personen in woningen en kamers die zijn aangeboden via online verhuurplatforms. Deze cijfers zijn alleen beschikbaar voor de gemeente Amsterdam. De informatie over de toeristische verhuur in Amsterdam wordt verzameld door de gemeente Amsterdam op een aantal manieren, waaronder scraping van Airbnb. Het aantal persoonsovernachtingen is een schatting gemaakt door O&S en geeft indicatie, maar geen volledig beeld.

Toeristisch verblijf in jachthavens

Waterrecreatie Advies BV houdt statistieken van de Nederlandse jachthavens bij, waaronder capaciteit, bezettingsgraad en het aantal overnachtingen. In deze rapportage zijn maatwerk cijfers opgenomen van het aantal bootplaatsen, bezettingsgraad en het aantal overnachtingen door passanten. Databron: www.waterrecreatieadvies.nl.

Cruisepassagiers

Cruise statistieken worden verzameld en gepubliceerd door Amsterdam Cruise Port (ACP). ACP verdeelt de cruise in twee segmenten: de zee- en riviercruise, waarbij wordt gekeken naar het aantal schepen en het aantal passagiers. Passagiers worden verdeeld in transit en turn-around, voor wie Amsterdam begin- of eindbestemming is.

Databron: <http://www.amsterdamcruise.nl>.

Dagbezoek aan Amsterdam

Het aantal binnenlandse en buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam wordt door O&S geschat op basis van 3 landelijke onderzoeken: Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS), Onderzoek Inkomend Dagbezoek (OID) en Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT).

Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS)

Het NBTC-NIPO Research onderzoekt het vrijetijdsgedrag van Nederlanders. Het landelijke onderzoek 'Toeristisch bezoek aan steden' geeft inzicht in de omvang van het toeristisch bezoek aan Amsterdam en andere Nederlandse steden. Circa 15.000 respondenten in heel Nederland worden jaarlijks benaderd met de vraag 'Welke van de onderstaande Nederlandse steden heeft u in de afgelopen drie maanden voor ontspanning en/of plezier bezocht gedurende een dagtocht, avondje uit of tijdens een vakantie?'. Voor het bepalen van het aantal Nederlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep respondenten die Amsterdam hebben bezocht.

Databron: www.nbtc.nl

Onderzoek Inkomend Dagbezoek (OID)

Het OID wordt uitgevoerd door NBTC-NIPO Research en onderzoekt de vrijetijdsactiviteiten van de toeristen uit Duitsland en België die een ééndagsbezoek aan Nederland brengen. Het gaat hier om een bezoek aan Nederland in de vrije tijd, zonder overnachting, bijvoorbeeld een stedenbezoek, bezoek aan een attractie of evenement. Voor het bepalen van het aantal buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep toeristen die tijdens hun ééndagsbezoek aan Nederland Amsterdam hebben bezocht.

Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT)

Het OIT wordt uitgevoerd door NBTC-NIPO Research en onderzoekt vrijetijdsactiviteiten van de meerdaagse buitenlandse bezoekers in Nederland. Dit onderzoek maakt inzichtelijk wie de buitenlandse bezoekers zijn en welke plaatsen ze in Nederland hebben bezocht. Voor de schatting van het aantal buitenlandse dagbezoekers aan Amsterdam maakt O&S gebruik van de cijfers over de groep buitenlandse verblijfsbezoekers die vanuit hun bestemming elders in Nederland Amsterdam als dagjesmensen hebben bezocht.

Databronnen capaciteit overnachtingsmogelijkheden in MRA

Capaciteit logiesaccommodaties MRA

O&S houdt het aanbod van logies- en verblijfsrecreatieve accommodaties in de MRA bij: hotels, hostels, campings, vakantieparken, jachthavens. Gegevens worden bijgehouden door verschillende bronnen te koppelen: het Handelsregister, bedrijvenregister LISA, de hotelenquête O&S, boekingsites, zoals booking.com en andere externe bronnen. De gegevens in de database van O&S worden per 1 juli bevroren.

CBS definitie hotels en vergelijkbare logiesaccommodaties en hoteldatabase

O&S volgt de hoteldefinitie van het CBS en houdt de volgende accommodaties in de hoteldatabase bij:

- Hotels - accommodaties met minimaal 5 slaapplekken voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke

maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en aan passanten.

- Pensions – accommodaties met minimaal 5 slaappleatsen voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten maar niet aan passanten.
- Appartementen met minimaal 5 slaappleatsen en hoteldienstverlening, waarbij gedurende het verblijf het appartement schoon wordt gehouden en de bedden worden opgemaakt.
- Hostels en jeugdherbergen - accommodaties met minimaal 5 slaappleatsen in kamers en/of zalen die men mogelijk met 'vreemden' moet delen.
- Bed&breakfast³¹ (definitie CBS) - particuliere woning met minimaal 5 slaappleatsen waar men kan overnachten en ontbijten.

Regels met betrekking tot hotelbestemmingen en bed & breakfast kunnen verschillen per gemeente. Voor het exploiteren van een hotel in de gemeente Amsterdam dient een pand over de juiste bestemming in het vigerende bestemmingsplan te beschikken. Niet alle accommodaties in de hoteldatabase van O&S voldoen aan deze eisen. Aan de verhuur van woningen in de gemeente Amsterdam zijn specifieke voorwaarden verbonden (zie definities en regels in hoofdstuk 4).

Hotelenquête O&S

Om de logiesstatistieken te actualiseren, houdt O&S een jaarlijkse enquête onder hoteliers. Het veldwerk vond plaats in het eerste kwartaal van 2023. Individuele enquêtegegevens worden door O&S vertrouwelijk behandeld conform privacy beleid van de gemeenten Amsterdam en niet aan derden verstrekt. Van de Amsterdamse hotels en vergelijkbare accommodaties hebben er 219 de vragenlijst van O&S ingevuld, een respons van 40%. In de regio hebben 93 accommodaties de vragenlijst ingevuld (30%).

Respons enquête gastenaccommodaties naar sterklasse, veldwerk januari-maart 2023

	Amsterdam			regio		
	respondenten	hotels in steekproef januari 2023	respons (%)	respondenten	hotels in steekproef januari 2023	respons (%)
geen ster	40	136	29	29	125	23
1 ster	14	42	33	2	10	20
2 sterren	29	69	42	10	29	34
3 sterren	69	148	47	26	80	33
4 sterren	55	122	45	26	65	40
5 sterren	12	24	50	-	-	-
totaal	219	541	40	93	309	30

Bron: O&S

Woningenverhuur in Amsterdam en Nederland

Woningen kunnen aan toeristen worden verhuurd via vakantieverhuur of via de bed & breakfast (B&B) regeling. Gemeente Amsterdam houdt deze statistieken voor Amsterdam bij (zie definities en regels die gelden voor Amsterdam in hoofdstuk 4).

³¹ Deze landelijke definitie houdt geen rekening met de regelgeving in de gemeente Amsterdam, waarbij verhuur van woningen aan meer dan 4 personen niet toegestaan is.

Het CBS verzamelt landelijke statistieken van B&B. In de landelijke statistieken van het CBS worden short stay appartementen gerekend tot appartementen zonder hoteldienstverlening die vallen onder dezelfde categorie als huisjesterreinen, vakantiebungalows en andere verblijfsrecreatieve logiesvormen. Shortstay hotels worden door het CBS gerekend tot hotelstatistieken.

Bijlage 3 Vragenlijst O&S en open antwoorden

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

<<HOTNR>>

Jaarlijkse enquête Gastenaccommodaties 2023 Voor Hotels, Hostels, Pensions, B&B, Appartementen en Botels

De eerste 2 vragen gaan over de huidige situatie van uw accommodatie (in 2023)

1. Is uw accommodatie op dit moment open voor gastenovernachtingen?

- 1 ja
 2 nee
 3 anders, namelijk _____

2. Wilt u onderstaande gegevens controleren en indien nodig aanpassen?

		Wijzigingen en aanvullingen
1. Naam bedrijf	«HOTELNAAM_2023»	
2. Adres	«STRAAT_2023» «HUISID_2023»	
3. Postcode en plaats	«PLAATS_2023»	
4. Algemeen telefoonnummer	«TELEFOON1_2023»	
5. Algemeen e-mailadres	«EMAIL_2023_1»	
6. Aantal sterren	«NHC_2023»	

3. Wilt u onderstaande gegevens op basis van de huidige situatie volledig invullen?

	aantal kamers* (of andere ruimten: appartementen, slaapruiden)*	aantal slaapplekken** (2-persoonsbed = 2 slaapplekken)
Totalen	_ _ _ _	_ _ _ _

* voor zover appartementen/woonboten eigendom zijn en per dag of week worden verhuurd
 ** zowel met 1 tweepersoonsbed als met 2 losse bedden en exclusief bijzetbedden

De vragen hieronder gaan over de situatie van uw accommodatie in 2022

4. Wat is de gemiddelde prijs voor een 2-persoonskamer, een appartement* en/of een bed** in een gedeelde kamer in 2022 in uw accommodatie (in euro's inclusief b.t.w.)?

Prijs 2-persoonskamer 2022 (hotels, B&B, pensions)	Prijs 1 appartement 2022 (verhuur appartementen, lodges)*	prijs 1 bed in gedeelde kamer 2022 (hostels) **
€ _ _ _ _ _	€ _ _ _ _ _	€ _ _ _ _ _

* Indien van toepassing gemiddelde prijs voor 1 standaard appartement, lodge, e.d.
 ** Indien van toepassing gemiddelde prijs voor 1 bed in gedeelde kamers in Hostels

5. Wat was in 2022 uw gemiddelde kamerbezetting?

gemiddeld percentage verhuurde kamers / appartementen |_|_|_|_| %
 * Indien gedeelde kamers in hostels, bedbezetting |_|_|_|_| %

6. Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven?

nee

Open antwoorden hotelenquête in de periode januari-maart 2023

Hieronder volgen de spontaan gegeven antwoorden van de respondenten op de vraag 'Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven?' De antwoorden van de hoteliers zijn gesorteerd per Deelregio in alfabetische volgorde.

Amsterdam

Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven?

gemeente Amsterdam

- 1: Openbare voorzieningen en 2: handhaving / schoonmaak ook in weekenden.
- 1e kwartaal 2022 lage bezetting i.v.m. corona maatregelen.
- 44% is excl. vluchtelingen
- Aandacht voor kwaliteitstoerisme, gesprek met de sector die deze gasten/bezoekers kent.
- Cameratoezicht in de straat. Auto's worden opengebroken. Drugdealers vallen toeristen lastig. Toeristenbelasting gaat ieder jaar omhoog. Niet leuk meer.
- De Amsterdamse toeristenbelasting is nu al de hoogste van de wereldsteden. De toeristenbelasting verhogen zal niet meer, maar minder inkomsten brengen want toeristen zullen Amsterdam gaan mijden.
- De citytax is veel te hoog en onduidelijk voor gasten met 2 bijdrages (% over de kamer prijs en € 3 p.p.p.n.
- De eerste 2 maanden (januari en februari 2022) waren we gesloten vanwege lockdown.
- De gemeente verhoogt de toeristenbelasting iedere keer. Lastig om iedere keer door te berekenen. Prijzen worden te hoog.
- De toeristen belasting is onevenredig hoog. 10procent!
- De toeristenbelasting is echt te veel en te hoog. Kies 1 soort toeristenbelasting
- Due to Corona in 2022 hotel has been closed for a few months, the statistics here is not quiet reliable.
- Eerste kwartaal 2022 beïnvloed door corona-crisis. Gemiddelde prijzen van kamers worden mede beïnvloed door dagprijzen en prijzen van omliggende hotels.
- Eerste maanden zo goed als gesloten ivm Corona lockdown
- Gaarne niet de toeristenbelasting nog verder verhogen!
- Gasten doen soms moeilijk over Tourism Fee (EUR.3) p.p., die zij bij aankomst aan ons betalen.
- Graag opzet citytax wijzigen, heel onhandig om percentage + vast bedrag te rekenen
- Handhaving parkeerbeleid
- Het hotel is gesloten en in gebruik door de Gemeente Amsterdam voor opvang Oekraïense vluchtelingen
- Het zou prettig zijn als de aanslag voor de Toeristenbelasting in het desbetreffende jaar opgelegd worden! Nu lopen ze hopeloos achter
- Hotel gaat niet open.
- Hotel was in gebruik door gemeente Amsterdam voor opvang thuisloze gezinnen
- In 2022 was het hotel zo goed als dicht.
- In de eerste 3 maanden van het jaar geen of weinig gasten in verband met Corona
- Inwoners van Amsterdam die in dit hotel komen logeren willen geen toeristenbelasting betalen. Hoe zit dat?
- Koester de bezoekerseconomie!
- Lagere bezetting in 2022 is als gevolg van corona met sterk wisselende bezetting, maar wel oplopend gedurende het jaar.

Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven?**gemeente Amsterdam**

- Minder toeristenbelasting.
- Minder toeristenbelasting/ een soort. Kost ons heel veel energie.
- Minder vaak van dit soort vragenlijsten sturen! Ben een eenmanszaak die niet altijd maar tijd heeft om voor de gemeente dit te doen, zeker na de afgelopen jaren is business belangrijker dan dit!
- Nachttoeslag per persoon blijft die hetzelfde? Is een moeilijk proces voor ons. Liever verrekenen met toeristenbelasting. En de belasting wordt altijd te hoog ingeschat. Houd rekening met het feit dat wij een aantal maanden dicht zijn.
- Onze gasten en wij vinden de toeristenbelasting te hoog/hoog genoeg!
- Planning renovatie N2 voor Burgwal
- Toename van daklozen in de omgeving.
- Toename van zwerfafval. Teveel drugsgebruik op straat.
- Toeristen belasting is veel te hoog, zeker in het lagere sterrensegment roept dit veel weerstand op bij onze gasten. Of is dit juist de bedoeling?
- Toeristenbelasting en belasting p.p.p.n. véél makkelijker maken, zowel voor verhuurders als voor gasten. Dit is nu een hoop gedoe.
- Toeristenbelasting is een nachtmerrie Gemeente werkt niet mee.
- Toeristenbelasting is te hoog en te gecompliceerd, met een vast bedrag en een percentage. Gasten worden boos.
- Toeristenbelasting is te hoog en te gecompliceerd.
- Toeristenbelasting is te hoog.
- Toeristenbelasting is te hoog. Daarnaast is een vast bedrag en een percentage te ingewikkeld. Klanten worden boos wanneer we dit uitleggen. Verlaag de toeristenbelasting.
- Toeristenbelasting mag lager.
- Toeristenbelasting wordt als te hoog ervaren en veel commentaar dat Amsterdam de enige gemeente is met twee verschillende soorten toeristenbelasting.
- vanaf 11 maart 2022 zijn wij als opvang voor de Oekraïense vluchtelingen.
- Veel klachten over extreem hoge toeristenbelasting.
- VERLAAG DE TOERISTENBELASTING AUB.
- Verlaging CT.
- We would like to request a city tax based on a percentage only. Let's say 7% or 8% or whatever. We would like to avoid the 3EUR per person per day (older than 16 years). This is a big inconvenience for Hoteliers because we need to create and handle 2 different city taxes with every single channel. Also tourists don't understand why there are 2 different city taxes and they complain at the front desk.
- We zitten op dit moment in verbouwing, o.a. bar, receptie en ontbijtzaal.
- Wegens Corona was hotel vaker dicht dan open.
- Wij hebben veel last van mensen uit het Oostblok. Is een verblijfplaats voor deze mensen. Geen vakantiegangers. Gewone vakantiegangers (met name jonge vrouwen) hebben last van deze mannen.
- Wij zijn het gehele 2022 gesloten geweest vanwege renovatie. Wij hopen 1 mei weer open te zijn.

MRA buiten Amsterdam

Zijn er aandachtspunten die u belangrijk vindt om aan de gemeente door te geven?

MRA deelregio's

Amstel-Meerlanden

- Het hotel is geheel 2022 gesloten geweest
- De streekbus aan de Bovenkerkerweg/Zijdeweg rijdt minder vaak. De nieuwe metro is te ver lopen.

Gooi en Vechtstreek

- De buitenkant van het hotel is enorm gedateerd waardoor mensen denken dat het een slecht hotel is. Ook rondom het hotel worden de planten etc. slecht bijgehouden waardoor dit ook al rommeliger oogt.

Zaanstreek Waterland

- Wij zijn geen onderdeel van de gemeente Amsterdam!
- Tijdelijke opvang van vluchtelingen, gehele hotel en restaurant tijdelijk gesloten voor reguliere gasten
- Nachtbus naar van Purmerend naar Amsterdam zou handig zijn in het zomerseizoen.
- Januari 2022 nog deels dicht i.v.m. Corona.
- Gesloten tijdens Corona
- Geen parkeerplaatsen in Volendam. Toeristen gaan met OV naar Amsterdam
- Booking.com maakt afspraken met gasten. Manipuleren de markt door upgrades te regelen. Zorgen voor afzeggingen. Voor mij heeft het geen zin meer. Kleinere hotels zitten in een wurggreep.
- Beter toegang tot het openbaarvervoersnetwerk, momenteel bevindt zich een bushalte op minimaal 10 minuten loopafstand. Wij zouden graag zien dat er een verbinding bij het hotel wordt gerealiseerd.
- Airbnb & Booking.com doen geen check naar de reiziger. Hier kregen wij de raarste gasten van.
- Absurd hoge toeristenbelasting

Zuid-Kennemerland

- Wij zitten in de afbouw-fase. Ik ben 86 en mijn vrouw is 80.
- Gezien de gemiddelde bezetting in Haarlem, het advies om niet van elk groot gebouw (o.a. Egelantier/ Koepelgevangen) dat door de gemeente wordt afgestoten een hotel te laten maken. Niet te scheutig met vergunningen. Meer behoefte aan woningen!
- Door elk jaar toeristenbelasting te verhogen is het moeilijk om het voor de gasten qua prijs leuk te houden. Tevens geldt dit voor het parkeerbeleid hier in Zandvoort.

Literatuur

Bureau Stedelijke Planning, Universiteit Utrecht in opdracht van Provincie Noord-Holland (2021): Airbnb monitor Noord-Holland 2021, 1 oktober 2021.

CBS (2021): Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2021, oktober 2021.

Gemeente Amsterdam (2022): Toeristische verhuur van woonruimte; Rapportage 1 januari – 31 december 2021, april 2022.

O&S (2023): Bezoekersprognose 2023-2025, april 2023.

Oxford Economics, Global Tourism Outlook in 2023, December 2022.

Gemeente Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl